

Kazlepka, Zdeněk

"Nejkrásnější toho druhu na Moravě" : obrazová sbírka hraběte Huberta Ludwiga d'Harnoncourt jako základ obrazárny Dreherů na zámcích Hrotovice a Myslibořice

Opuscula historiae artium. 2016, vol. 65, iss. 2, pp. 156-179

ISSN 1211-7390 (print); ISSN 2336-4467 (online)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/136360>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

„Nejkrásnější toho druhu na Moravě“

Obrazová sbírka hraběte Huberta Ludwiga d'Harnoncourt jako základ obrazárny Dreherů na zámcích Hrotovice a Myslibořice

---

Zdeněk Kazlepka

The cornerstone of picture gallery that had belonged to the Dreher family, an industrialist family in Schwechat, and was sold in 1921 to the Moravian Agrarian and Industrial Bank in Brno, was the famous collection of Count Hubert Ludwig de la Fontaine et d'Harnoncourt-Unverzagt (1789–1846), at one time the owner of the Hrotovice estate, and the collection of Count Josef Taaffe (1796–1846), who held the manor estate in Myslibořice. Renowned and celebrated in Moravia at that time the picture gallery, which originated roughly in 1847 when these two aforementioned collections were brought together, underwent a number of changes over the years, some of which had an enriching and others an impoverishing effect on it. At the time when the collection was being prepared for sale, there numbered 284 paintings at the estates in Hrotovice and Myslibořice. This study is an attempt not just to reconstruct the picture gallery that belonged to the Dreher family but also to identify several paintings from the original Harnoncourt collection that are now found in public or private collections.

Keywords: Count Hubert Ludwig de la Fontaine et d'Harnoncourt-Unverzagt; Georg Sina; Anton Dreher, Jr; Hrotovice; Myslibořice; collecting in Moravia

Ing. Mgr. Zdeněk Kazlepka, Ph.D.
Moravská galerie v Brně / Moravian Gallery in Brno
e-mail: zdenek.kazlepka@moravska-galerie.cz

Od července do srpna roku 1921 probíhala v Brně v levém křídle budovy České techniky na ulici Vevří ve prospěch Červeného kříže prodejní výstava sto dvaceti obrazů, které získala Moravská agrární a průmyslová banka z bývalé, na Moravě proslulé obrazárny ze zámků v Hrotovicích a Myslibořicích. V listopadu a prosinci roku 1921 byla v Praze v aukční síni Antiqua dražena zbývající část této kolekce čítající sedmdesát čtyři malířských děl. V Brně vystavené a na pražské aukci nabízené obrazy se mohly prokázat vynikajícím původem, neboť pocházely z bývalé obrazové sbírky Huberta Ludwiga hraběte de la Fontaine et d'Harnoncourt-Unverzagt (1789–1846), někdejšího majitele hrotovického panství a zakladatele obrazárny.¹ Aukci se dostalo významné pozornosti tehdejšího tisku. V *Lidových novinách* se kromě stručné zprávy o konání výstavy² objevily i dva krátké příspěvky od spisovatele (pseudonym Jaromír John) a novináře Bohumila Markalouse (1882–1952), který byl i významným estetikem a výtvarným kritikem.³ Markalous, který měl, na rozdíl od nás, možnost obrazy v Brně prostudovat, se velmi kriticky vyjádřil o umělecké kvalitě sbírky. Abychom mohli Markalousovo spíše negativní hodnocení přezkoumat, ponořme se hlouběji do historie obrazárny a nahlédneme do několika jejích inventářů, podle nichž si bude možno učinit alespoň částečnou představu o složení a kvalitě této kolekce.

Jak již bylo v úvodu řečeno, geneze obrazárny souvisí s náruživým sběratelem hrabětem d'Harnoncourtem, jenž na zámku v Hrotovicích, který koupil v roce 1826, nashromáždil mimořádně zajímavou sbírku obrazů starých mistrů. Obrazárna byla údajně kolem roku 1830 nově upravena a doplněna. Ve svých spisech ji zmiňují především moravští historikové Ernst Hawlik (1776–1848), Christian d'Elvert

1 – Severoněmecký malíř (Vestfálsko?), asi 1480–1490, Zasnoubení P. Marie, Narození Krista, Svatba v Káni Galilejské. Moravská galerie v Brně

(1803–1896) a Gregor Wolny (1793–1871). Poslední jmenovaný uvádí, že v roce 1837 hrabě vlastnil na čtyři sta sedmdesát dva malířských děl, „mezi mnoha jinými zvláště cenné obrazy od“ a vyjmenovává celou řadu nejen italských, ale i holandských, vlámských, francouzských, německých, rakouských i španělských malířů, mj. Parmigianina, Ludovica a Annibala Carracciovy, Alessandra Turchiho, Guercina, Carla Marattiho, Guida Reniho, Lucu Giordana, Salvatora Rosu, Petra Paula Rubense, Jana Brueghela, Salomona Ruysdaela, Petera Wouwermannse, Melchiora d’Hondecoeter, Davida II. Tenierse, Jusepeho de Riberu, Bartoloměa Murilla, Matthiase Grünewalda, Lucase Cranacha, Franze Wenera Tamma, Martina Altomonta, Augusta Querfurta, Ferdinanda a Karla Wilhelma Hamiltonovy, Georga Philipa Rugendase, Johanna Baptistu Lampiho staršího, Diego Velasqueze či Hyacintha Rigauda.⁴

Sbírka starých mistrů hraběte d’Harnoncourt je zmiňována i v souvislosti se zaujetím hraběte pro soudobé

německé, rakouské, švédské, dánské a jiné malířství, které našlo své dočasné umístění v brněnské rezidenci hraběte. V návaznosti na výstavu obrazů, kterou v roce 1838 zorganizoval brněnský Umělecký spolek ve Františkově muzeu,⁵ se hrabě následujícího roku rozhodl uspořádat v jednom ze svých brněnských domů před Veselou bránou na ulici Grosse Neugasse (dnes Lidická) č. 89 výstavu malířských děl.⁶ Brněnské noviny již v lednu téhož roku přinesly například zprávu o tom, že hrabě zakoupil velký obraz *Květiny ve váze* od vídeňského dvorního malíře květin Leopolda [správně Josefa] Brunnera staršího (1788–1866), a při té příležitosti uvedly i hrotovickou kolekci: „*Brunners letzteres größeres Blumenbild [...] im Besitz des k. k. wirkl. Kämmerers, Grafen von Harnoncour, ist bestimmt, die Sammlung neuerer Kunstwerke in Brünn zu vermehren, womit dieser [...] um die Ökonomie nicht weniger als um die Kunst hochverdiente Cavalier die Hauptstadt Mährens zu bereichern im Begriffe steht, nachdem schon früher auf dem Schlosse seiner mährischen*

Herrschaft Hrotowitz zu einer bereits gegen 600 Nummernstarken Sammlung werthvoller Meister der italienischen, niederländischen und altdeutschen Schule mit eben so viel Aufwand als Geschmack der rühmlichste Grund gelegt worden.⁷ Veřejnosti bylo tehdy v Brně představeno na čtyřicet devět vybraných malířských děl rozrůstající se sbírky, mezi nimiž nechyběly „*krajiny od [Ignaze?] Duviviera, Johanna a A[lexandra] von Dallinger, [Friedricha] Gauermann, dva portréty od C[arla] Salise a jeden od [Karla Josepha Aloyse] Agricoły a Večer před bitvou u Slavkova od Rhuèda. K vidění byly rovněž dva obrazy od [Friedricha von] Amerlinga, které hrabě zakoupil na výstavě obrazů ve Vídni v témže roce*“.⁸ Tato a jiná díla měli zájemci možnost spatřit každý čtvrtek pod dohledem uměnímilovného piaristy profesora Dominika Františka Kinského (1777–1848), překladatele z českého jazyka.⁹

V roce 1840 hrabě „*mit seltener Liberalität und nicht geringem Kostenaufwande*“ zpřístupnil v brněnském domě „*zum geistigen Genuse des Publikums*“ obrazy novějších německých mistrů.¹⁰ I v následujícím roce se díky hraběcí iniciativě mohli návštěvníci seznámit s díly moderních umělců. Na výstavě otevřené od 19. června byly prezentovány obrazy od Dietricha Heinricha Marii Montena, Christiana Morgensterna (*Rheinfall bei Schaffhausen*, č. 111), Nielse Simonsena (*Piratschiff*, č. 615), Albrechta Adama (*Pferde*, č. 113), Ludwiga Gurlitta, Friedricha Gauermann, Johanna Baptisty Lampiho, Gustafa Wilhelma Palmy, Dominika Schufrieda, Remigia Adriana Haanena a dalších, včetně velké Brunnerovy kytice, vystavené pod číslem 132.¹¹ V tisku si přitom malíř vysloužil kritiku: „*Eine sonderbare Kaprice des [...] Künstlers war es, die Rose, die sinnigste und schönste der Blumen, beinahe ganz zu vernachlässigen*“.¹² Do výstavních prostor přístupných denně kromě neděle se platilo vstupné a každý návštěvník dostal jako průvodce tištěný katalog.¹³ Správcem (kustodem) výstavy, ale i části d’Harnoncourtovy sbírky deponované v Brně se stal Franz Birong, brněnský malíř a restaurátor pocházející z Antverp, který k vystaveným dílům podával, prý velmi ochotně, zasvěcený výklad.¹⁴ Vystavování obrazů z majetku hraběte pokračovalo i v roce 1842, tentokrát však na nové adrese v Leichenhoffgasse (dnes Kounicova).

V roce 1845 se majiteli hrotovického zámku a tím i obrazárny stali rakouští finančníci a průmyslníci řeckého původu Sinové. První majitel z rodu baron Georg Sina (1783–1856), který byl po Salomonu Rothschildovi považován za druhého nejbohatšího muže monarchie, vlastnil na třicet panství, domy, zámky a paláce ve Vídni a Benátkách, včetně panství Myslibořice, které koupil roku 1836 od zadluženého Josefa hraběte Taaffeho (1796–1846), jenž držel myslibořický velkostatek od roku 1809.¹⁵ Spolu se zámek Sinům připadla i tamní obrazárna považovaná na Moravě rovněž za mimořádně významnou.¹⁶ Podle slov Gregora Wolného obsahovala „*obrazy vynikajících mistrů, jako např. Annibala Carracciho, Guida Reniho, Wouwermana,*

Querfurta, Casanovy, Wutkyho, Pamphiliho, Domenichina, Hamiltona, Ostadeho, Tenierse, von der Housena, Molitora, Weirotthera, Salvatora Rosy, Lawrence, Schedelbergera ad.“¹⁷ Z Harnoncourtovy proslulé kolekce však Sinům připadla jen část, neboť po předčasné smrti hraběte 28. května roku 1846¹⁸ byly některé obrazy starých i moderních mistrů vydraženy již na červnové aukci,¹⁹ a tak rozptýleny do dalších sbírek, jako například do vídeňské sbírky Tobiase Biehlera (1810–1890).²⁰

V roce 1847 povolil zemský sněm sloučení správy hrotovického a myslibořického panství. V této době došlo logicky také k propojení obou obrazáren a tím nutně k přesunutím obrazů, jejichž nepatrná část prý byla odvezena na zámek Velehrad, patřící rovněž Sinům.²¹ Zámek v Hrotovicích pak Sinové využívali pouze několik dní v roce, zvláště v době honů, a proto byly některé volné prostory uvolněny sídlu okresního soudu, berního úřadu a finanční strážě.

Roku 1856 baron Georg Sina zemřel a zanechal Hrotovice s Myslibořicemi a ostatními statky synu Simonovi (1810–1876). Simon, šéf bankovního domu Sina a zároveň řecký vyslanec ve Vídni, vedl spolu s manželkou Iphigenií, rozenou kněžnou Ghika de Desanfalva (1815–1884), ve velkolepém paláci Am Hohen Markt ve Vídni okázalý společenský život. O vztahu Sinů k obrazům, které uchovávali na svých moravských panstvích, však nemáme žádné konkrétní zprávy. Podle Bohumila Markalouse docházelo v šedesátých letech v původní d’Harnoncourtově kolekci k pohybům, kdy byly „*nejlepší věci odprodány, něco získal Rajhrad [rozuměj klášterní obrazárna], ostatní šlo do Vídně a jinam*“.²²

V roce 1876 zdědila Hrotovice, Myslibořice a Velehrad Simonova dcera Iphigenie (1847–1914), provdaná za vévodu Edmonda de Castries (1838–1886) [po druhé za Emanuela d’Harcourt (1844–1928)], ale díky špatnému hospodaření svého muže je musela brzy nato prodat. Panství s oběma zámky v Hrotovicích a Myslibořicích koupil v červenci roku 1882 za 2 400 000 zlatých zámožný průmyslník baron Anton Dreher mladší (1849–1921; 1870 převzal vedení firmy), majitel pivovaru ve Schwechatu u Vídně.²³ O dva roky později (1884) prodala Iphigenie zámek a panství Velehrad dómské kapitule v Olomouci.

Anton Dreher mladší byl po dlouhé době prvním vlastníkem, který v Hrotovicích nesídlil, a jako letní sídlo si zvolil zámek Myslibořice, kde byla umístěna hlavní část bývalé d’harnoncourtovské obrazárny. Za barona Drehera se prostory hrotovického zámku plně změnily na kanceláře panských a vládních úřadů a částečně i nájemní byty. Přesto však zde několik obrazů z původní sbírky zůstalo. Rovněž o vztahu Dreherů k malířským dílům nejsme dostatečně informováni. Někteří rodinní příslušníci něžného pohlaví se nechali v roce 1857 portrétovat Friedrichem von Amerling (1803–1887). Je také známo, že přispěli i k rozšiřování „moderních“ mistrů obrazárny, neboť v roce 1885 na aukci sbírky Juliuse Trenklera získali některá znamenitá díla od Ferdi-

2 – Monogramista HG, *Poslední soud s donátory*, 1568. Moravská galerie v Brně

nanda Georga Waldmüllera (1793–1865). Některými z těchto obrazů obleslala Katharina (Käthe) Dreherová (1850–1937), Antonova manželka, vídeňskou jubilejní výstavu, která se konala v roce 1896. Mezi nimi se nacházela i Waldmüllerova nejlepší práce *Odpočinek v lese* z roku 1843.²⁴

Anton Dreher mladší vlastnil Hrotovice s Myslibořicemi až do jejich vyvlastnění pozemkovým úřadem v Praze během první pozemkové reformy. Roku 1921 obě panství, včetně dvě stě padesáti obrazů, odkoupila za osmnáct milionů korun Moravská agrární a průmyslová banka v Brně.²⁵ Z takto získaných malířských děl si prý některá ponechali ředitelé banky (Justus van den Nypoort, *Obvazování raněného*;²⁶ Cornelis Willaerts, *Hostina bohů*;²⁷ Anthonie van Borssom, *Bažina s vodním ptactvem*²⁸) a zbytek – jak již bylo výše uvedeno – byl rozprodáván na dvou výstavách organizovaných v létě a na podzim v Brně.²⁹ Před vystavením byly obrazy restaurátorsky ošetřeny brněnským akademickým malířem a restaurátorem Josefem Karlem Linhartem (1871–1933).³⁰ Část zřejmě nejceněnějších obrazů, které nebyly získány bankou, si odvezli Dreherové do Vídně, neboť v roce 1921 upozornil Státní pozemkový úřad Státní památkový úřad na obsah článku „Jak se provádí pozemková reforma“ v novinách *České slovo* ze dne 30. dubna, v němž se tvrdilo, že Käthe Dreherová odváží ze zámku v Myslibořicích cenné věci, včetně obrazů z „drahocenné zámecké galerie“, a žádal o příslušná opatření.³¹

O dražbě zbytku obrazů, která následovala, a kterou organizovala aukční síň Antiqua v Praze, jsme se rovněž zmínili na samém začátku tohoto článku. Dražená kolekce, která sestávala převážně z maleb starých mistrů italské a nizozemské provenience, představovala asi pětinu původní sbírky. Aukce byla rozdělena do dvou dnů, přičemž v první sérii byla publiku předložena italská malířská díla doplněná několika pracemi vzniklými ve střední Evropě, zatímco druhá série byla složena z děl nizozemských, německých a středoevropských autorů.

Tři obrazy (Roeland Savery, *Zvířata v ráji*;³² Benátský mistr 17. století, *Kající M. Magdalena*;³³ Giulio Romano – připsáno, *Sv. Jan v extasi*³⁴) zřejmě zakoupil pražský advokát a sběratel JUDr. Josef Maria Kučera (1901–?) bydlící v Roztokách u Prahy. O osudech zbývajících částí obrazů prodaných v Brně není téměř nic známo. V lednu 1923, necelé dva roky po brněnské prodejní výstavě a ani ne dva měsíce po skončení pražské aukce, informoval jistý pan Kuthan památkový úřad o tom, že „obrazy ze zámku [myslibořického], jakož i ostatní předměty byly shrnuty v inventáři, který si vzal ředitel Filip.“³⁵ *Obrazů bylo mnoho a byly na žebříkách odvezeny v noci do Brna. Tam byly vyčištěny v technice, vystaveny a prodávány. Po vyčištění byly však obrazy neobyčejně svěžích barev. Obrazy: Svatba v káni galilejské (trojdílný v ceně dle udání znalců prý 1 1/2 milionu korun), dále obraz: Holandské děvče, který se snažili koupiti*

zájemníci z Mnichova, s nimiž však majitel (tehdy ještě Dreher) ani mluvíti nechtěl, dále mnoho jiných obrazů odvezeno do vily [sic] ředitele Filipa v Tivoli v Brně. Ze zbraní, velký vykládaný, úplně zachovalý luk a vykládaný meč, pak puška na stlačený vzduch (tzv. Windbüchse) nalézají se rovněž ve vile řed[itele] Filipa. Jiné obrazy a části nábytku byly odvezeny do zámečku ředitele agrární banky do Brozan u Pardubic.³⁶ Chodby vyzdobeny byly nesčetnými trofejemi loveckými, mezi nimiž mnoho parůžků, které svojí zdeformovaností byly velkou vzácností. To vše odvezeno do Brna. Krásný, svými rozměry mohutný a vkusně zařízený zámek Myslibořický byl řed[itelem] Filipem cynicky vyrabován.³⁷ Tak se po mnoha desetiletích smutně uzavřela historie jedné z nejznámějších a údajně také nejhodnotnějších moravských obrazáren 19. století.

Položíme-li si otázku, zda byla hrotovicko-myslibořická obrazárna opravdu tak významná, jak se o ní píše v literatuře a jak o ní hovořili či psali očití svědci, nezbyde, než nahlédnout do několika inventářů či lépe řečeno seznamů, které máme v současné době k dispozici, a pokusit se dohledat alespoň některá z malířských děl, jež byla kdysi její součástí. Dochované inventáře, v nichž je zahrnuta i obrazárna, pocházejí z doby, kdy oba zámky vlastnili Dreherové. V letech 1886–1891 byly pořizovány soupisy mobiliáře včetně obrazů jak v Hrotovicích, tak Myslibořicích, přičemž stejné seznamy se stále opakují. Seznam hrotovických obrazů přitom čítá 59 a seznam myslibořických obrazů 248 položek, celkem tedy více jak 307 obrazů, neboť některé položky obsahují dvě až tři díla.³⁸

Dále máme k dispozici seznam obrazů, bohužel nedatovaný, z něhož vyplývá, že hrotovická část obsahovala více jak 178 malířských děl a myslibořická část, kam byly začleněny i obrazy přivezené z Vídně, více jak 204 děl, celkem tedy více než 382 obrazů.³⁹ Z těchto seznamů se však mnoho konkrétních údajů o obrazech nedozvíme, neboť se omezují pouze na ikonografii a na obecná pojmenování malířských druhů jako „Stilleben“, „Männliches Portrait“, „Weibliches Portrait“, „Landschaft“ apod. Ve vzácných případech zaznamenávají i jméno autora, jako např. „Hirschjagd v[on] Hussy“, „Landschaft v[on] Megan“, „Marktszene v[on] Graf“ apod. Pro nás nejdůležitějším pramenem je však seznam obrazů z obou zámeckých galerií pořízený nejspíše těsně před jejich rozprodejem v roce 1921.⁴⁰ [Příloha I] Tento seznam, opět rozdělený na hrotovickou a myslibořickou část, lze vlastně považovat za (neúplný) inventář obrazárny Dreherů, neboť jeho autor, zřejmě historik umění, nás provádí jednotlivými místnostmi obou zámků a v dílčích položkách, jichž je celkem 284, nás informuje nejen o rozměrech obrazů (šířka × výška!), technice, námětu, signaturách, včetně čísel uvedených na předních i zadních stranách děl, ale pokouší se i o jejich dataci a o hodnocení, v jakém stavu se nacházejí. Nejzajímavější z celého soupisu přitom je, že sestavitel zaznamenal i papírové štítky na zadních stranách, které pocházejí z doby, kdy obrazy vlastnil hrabě d'Harnoncourt.

[obr. 11] V některých případech přepsal celý štítek, jako např. „Hubert Comte d'Harnoncourt / Albert Merlin“ či „Propriété de M. le Comte Hubert d'Harnoncourt / A. Merlin“, jindy tento záznam zkrátil na „z majetku d'Harnoncourt“, „D'Harnoncourt“ nebo jenom „D'Harn“.⁴¹ V jednom případě se setkáme i s vlastnickým značením pečeti vévody de Castries. Obrazy byly tedy ve většině případů značeny čísly jak na přední, tak zadní straně a pokud pocházely z d'Harnoncourtova majetku i původním číslem z hraběcí evidence. Sečteme-li všechny položky s poznámkou, že obraz pochází z d'Harnoncourtovy obrazárny, dostaneme se k číslu 46. Tzn., že mezi dvě stě osmdesáti čtyřmi obrazy dreherovské obrazárny lze na základě papírových štítků prokazatelně doložit čtyřicet šest děl z bývalého d'Harnoncourtova majetku. Z těchto obrazů se podařilo dohledat pouze několik děl, z nichž se všechna, až na dvě, která uchovávají Národní galerie v Praze a soukromá sbírka v Čechách, nacházejí v Moravské galerii v Brně. [Příloha II] Sem, respektive do tehdejšího Františkova muzea, se v roce 1842 ještě za d'Harnoncourtova života dostaly darem i tři obrazy z kolekce hraběte.⁴²

Celkově se z bývalé obrazárny Dreherů podařilo identifikovat a současně zjistit jejich nynější lokaci, pokud v to počítáme i d'Harnoncourtovy obrazy, čtrnáct kusů, které jsou dnes součástí sbírek Moravské galerie v Brně, Národní galerie v Praze a jedné soukromé kolekce. Krátce po roce 1921 byly na výstavě v Prostějově (1925) a později na aukci v Berlíně (1943) zaznamenány další dva obrazy, přičemž obraz z berlínské aukční síně Union pocházel rovněž z d'Harnoncourtovy kolekce. [Příloha II]

Ptáme-li se po způsobu nabytí obrazů Moravskou galerií, respektive Moravským zemským muzeem, až na výjimky, o kterých jsme se již zmínili, pocházely ze sbírky brněnského podnikatele Otakara Vaňury (1893–1962), jenž je zřejmě získal na prodejní výstavě v roce 1921 či později (?), a roku 1959 daroval muzeu.

O d'Harnoncourtové sbírce obrazů na zámku v Hrotovicích se již na samém počátku její existence objevily zprávy, které ji popisovaly jako „svého druhu jedinečnou v celé zemi“. Později, když Sinové sbírku rozdělili mezi Hrotovice a Myslibořice byla hrotovická část hodnocena jako „nejkrásnější toho druhu na Moravě“ a myslibořický zámek označen za místo „chovající množství drahocenných obrazů“.⁴³ Mýtus o jedinečnosti obrazárny rozprostřený mezi oběma zámky se prakticky udržel až do současnosti, neboť díky rozprodeji celé kolekce v roce 1921, nemohl být konfrontován s reálnými obrazy samými a jejich uměleckou hodnotou. Ve Wolného výčtu obrazů a později v dreherovském inventáři sice čteme mnohá významná jména umělců od 16. do počátku 19. století, představu si lze učinit o tematickém složení sbírky a o formátech a velikosti obrazů, ale kritický soud o tehdejších připsáních a samé kvalitě obrazů nelze kvůli jejich fyzické nepřítomnosti vyřknout. Výhodu měl v roce rozprodeje Bohumil Markalous, který si mohl obrazy prohlédnout

a zaujmout k nim stanovisko. V prvním článku věnovanému výstavě v České technice vyzdvihnul zvláště čtyři obrazy, které jejich nový majitel, Moravská agrární a průmyslová banka, věnoval Moravskému zemskému muzeu, předchůdci dnešní Moravské galerie v Brně. [Příloha II] Pozitivně zhodnotil i kvalitu dalších obrazů, jejichž autory a názvy konkrétně vyjmenoval, následně uvedl i další méně zajímavé kusy a článek uzavřel tím, že sbírka obsahuje i řadu zdařilých a méně zdařilých kopií, akademické studie a „různé práce malířské, jež byt by neodpovídaly právě umělecky přísnějšímu měřítku, jsou aspoň vkusné nebo kulturně historicky zajímavé“. Mnohem kritičtější se Markalous stal ve svém druhém příspěvku zabývajícím se dražbou zbytku obrazárny Dreherů. Tehdy ji označil za „celek prací druhého a třetího řádu“ ochuzený pohyby obrazů a jejich rozprodejem v průběhu druhé poloviny 19. století. Markalous polemizuje s tvrzením Františka Dvorského⁴⁴ o mimořádném významu obrazárny v moravském kontextu a staví ji až za sbírku

kroměřížskou, rajhradskou, starobrněnskou, mikulovskou a slavkovskou. Sběrka byla značně zdevastována již rozprodejem v Brně, „takže přebraný soubor hrotovský a myslibořský, jak se ukazoval v Praze, sotva by mohl býti vážně brán a ceněn“. Markalous pokračuje v rázné kritice kvality sbírky zmínkou o nalezeném inventáři [sic], „v němž je řada lepších nebo zcela diletantských kopií označována za díla Diciano (rozuměj Tiziana!), Velázqueze, dokonce byl tu i ‚pravý‘ Rembrandt (kopie podobizny syna Tita, jež visí ve vídeňské galérii, byl tu i obraz označovaný za Van Dycka“ – a větu dokončuje poněkud ironicky – „z velkých jmen scházel snad jen Raffael“. Markalous se zde přitom dopustil dvou nepřesností. V aukčním katalogu není zaměněn Tizian za „Diciano“, jak píše, ale je zde správně uveden benátský malíř Gaspare Diziani (1689–1767).⁴⁵ A rovněž tak údaj o tom, že v Praze byl vydražen pravý Veronese by nemusel být chybný, neboť obraz *Judita s hlavou Holofernovou* malovaný na břidlici, který zde Markalous připsal holandskému romanistovi kolem roku 1700,

3 – Malíř z Benátska 2. poloviny 16. století, **Sv. rodina se sv. Janem Křtitelem a sv. Rochem**. Moravská galerie v Brně

4 – Benvenuto Tisi, zv. Garofalo – kopie, **Sv. rodina se sv. Janem Křtitelem a sv. Alžbětou**. Moravská galerie v Brně

mohl skutečně, jak je ostatně uvedeno i v katalogovém hesle, vytvořit Alessandro Turchi, zv. Veronese (1578–1649), mj. specialista na malbu na kameni.⁴⁶

Dalšími svědky, kteří byli přítomni u vystavení a následného prodeje obrazů v Brně, byli zemský konzervátor při Státním památkovém úřadě pro Moravu a Slezsko historik umění Eugen Dostál (1889–1943) spolu s tehdejšími řediteli instituce architektem Stanislavem Sochořem (1882–1959). Dostál tehdy korespondenčně informoval sběratele a historika umění Vincence Kramáře (1877–1961) do Prahy o některých dílech, o něž by se mohla zajímat i pražská galerie Společnosti vlasteneckých přátel umění. Na rozdíl od Markalouse se o kvalitě některých nabízených kusů vyjadřoval pozitivně a doporučoval Kramářovi, aby do Brna určitě přijel. Dostál spolu se Sochořem pro Moravskou agrární a průmyslovou banku pracovali v této záležitosti zřej-

mě jako odhadci cen. Není rovněž vyloučeno, že autory výše zmiňovaného seznamu obrazů z bývalé galerie Dreherů byli právě tito dva znalci umění.⁴⁷

Zaměříme-li se však na originalitu recentně dohledaných obrazů, [Příloha II] nezbývá, než v mnohém souhlasit s Bohumilem Markalousem. Až na výjimky, jako jsou již výše zmíněná díla darovaná Moravskou agrární a průmyslovou bankou zemskému muzeu, máme v horším případě co dočínění s kopiemi podle významných mistrů jako např. Benvenuto Tisi, zv. Garofalo (1481–1559), [obr. 4] Luca Giordano (1634–1705) [obr. 5] nebo Carlo Maratti (1625–1713), [obr. 6] a v lepším případě s díly, které svou kvalitou nevyňikají nad průměr (obrazy v soukromé sbírce a v Národní galerii v Praze). Na druhou stranu je třeba si znovu uvědomit, že nejen privátní, ale i veřejné obrazárny obsahovaly a obsahují vedle špičkových uměleckých děl i díla méně významná,

což však nijak neubírá na jejich historickém významu a společenské prestiži. Takovou bezesporu byla i hrotovicko-myslibořická obrazárna Dreherů. Je jen škoda, že se dosud

nepodařilo nalézt další zajímavá díla, která by dále potvrdila slova již zemřelých očitých svědků, která s entusiasmem popisovala výjimečnost a krásu této moravské galerie.⁴⁸

Přílohy

I. Seznam obrazů zámeckých galerií v Hrotovicích a Myslibořicích, nedat. [1921]⁴⁹

Hrotovice

I. pokoj (přízemí)

1. 37 × 47, (vpředu čís. 552), muž v kožichu, olej na plátně, bez signatury, konec 18. stol., A/2⁵⁰
2. 45 × 55, bez čís., podobizna muže, olej na plátně, konec 19. stol., bez signatury, A/2
3. 50 × 69, bez čís., olej na dub. dřevě, dílna Hans von Aachen, Lukrecie, 6A⁵¹
4. 101 × 124, (čís. 514), dřívě [doplněno Eugenem Dostálem] Pietro Moroni, olej na plátně, dáma v brokátu a perlovém náhrdelníku, první polovice 17. stol., 3A⁵²
5. 148 × 93, (čís. 379), Hubert Megan, holandský 18. století, olej na plátně, krajina, 6A⁵³
6. 44 × 55, čís. 271, olej na plátně, podo[bizna] muže, pol. 19. století, A/8

II. pokoj (přízemí)

7. 69 × 46, (čís. 98) dřívě [doplněno Eugenem Dostálem] Hans Gráf, trh, olej na plátně, bez sign., 1. pol. 18. století, 3A
8. 47 × 57, ([s] pečeti „Krásné umění v Benátkách“), olej na dřevě, Sv. Jeroným, sig.: V. D., (částečně přemalován a popraskán), poč. 18. stol., 8A
9. 46 × 59, olej na plátně, Sv. Anna, druhá pol. 18. století, bez signatury, A
10. 111 × 53, (298?), Johan van Steen – holandská kopie, muž s basou, druhá pol. 18. stol.
11. 50 × 64, čís. 32, Anděl strážce, olej na plátně, imitace, první polovina 18. stol., bez signatury, A/2
12. 35 × 47, olej na plátně, ovoce, počátek 19. století, A/2
13. jako předchozí, A/2
14. 106 × 146, (čís. 119), olej na plátně, krajina s lovcem v popředí, 9/A, [přepis signatury H van Siend / 1657 – Eugen Dostál]
15. 100 × 139, olej na plátně, jarmareční scéna, počátek 18. století, 3/A
16. 100 × 81, olej na plátně, štvanice na jelena, 2. polovice 18. století, na hoře čís. 87, 4/A, [přepis signatury J van Huysun – Eugen Dostál]
17. 45 × 56, vzadu čís. 22, Bayer, hlava, olej na plátně, počátek 19. století, A/4
18. 28 × 36, olej na plátně, druhá polovice 18. stol., scéna v parku, 3A
19. 120 × 117, dcera Jairova, olej na plátně, kopie 18. stol., 1½A⁵⁴
20. 172 × 112, cizoložnice před Kristem, podle Tiziana, počátek 19. století, 1½A

21. 39 × 49, čís. 338, podobizna ženy v šátku, 18. století, A/4
22. 69 × 89, olej na plátně, bez signatury, konec 18. stol., muž v bílém plášti, A/2
23. 36 × 48, olej na plátně, čís. 236, polovice 19. století, sv. Magdalena, A/4
24. 46 × 59, čís. 22, (Bayer), olej na plátně, muž v turbanu, první polovice 19. stol., A/2⁵⁵
25. 69 × 99, olej na plátně, smrt Panny Marie, polovice 18. stol., 3/A
26. 74 × 90, olej na plátně, 478, muž v loveckém oděvu, konec 18. stol., A
27. Detto
28. 191 × 122, první polovice 19. století, Charitas, olej na plátně, 2A⁵⁶
29. 134 × 87, Europa, počátek 19. stol., olej na plátně, 2A
30. 97 × 59, olej na plátně, [čís.] na tabulce 301, Phil. Lembke, Obležení města, polovice 18. stol. bez signatury, 1½A⁵⁷
31. protějšek k předchozímu, 1½A⁵⁸
32. 60 × 44, elipsa, [čís.] 157, na tabulce Francia, holandská kopie podle Goyena, scéna před hospodou, 2. polovice 18. století, 2A⁵⁹
33. 50 × 61, olej na plátně, hlava rytíře, [čís.] 313 na tabulce, kopie, druhá polovice 18. stol., 2A⁶⁰
34. 62 × 74, Sv. Pavel, olej na plátně, kopie, první polovice 18. stol. A
35. 72 × 72 Panna Maria s karafiátem, olej na plátně, kopie z první polovice 18. století 2A
36. 210 × 152, Únos na loď, olej na plátně, 1. polovice 19. stol. 8A
37. 133 × 92, Sv. Pavel v Kampani, olej na plátně, čís. na tabulce 382, Paulo Pannini, první polovice 18. stol., 2A⁶¹
38. 38 × 46, olej na plátně, vnitřek kostela, první polovice 19. stol. ½ A
39. protějšek k předchozímu ½ A
40. 46 × 52, olej na dubovém dřevě, vnitřek kostela, 17. stol., signované V. D. 1½A, [přepis signatury VDF – Eugen Dostál]
41. 95 × 121, olej na plátně, důstojník 2 muži, kopie dle Carravaggia, 18. století, 1½A⁶²
42. 120 × 173, olej na plátně, Lot a jeho dcery, akademická studie podle Rubense z první polovice 19. století, 3A
43. 124 × 173, olej na plátně, biblický obraz, (jinak jak hořejší), 3A
44. 118 × 94, Královna ze Sáby, olej na plátně, (jinak jak předchozí), 2A⁶³
45. 98 × 128, olej na plátně, první polovice 18. stol., rytíř a poustevník, jinak jak předchozí, 1½A
46. 168 × 120, Krajina s mostem a idylickými scénami, konec 17. století, olej na plátně, (obraz se silně loupe), 4A

- Kaple*
oltář rokokový s krucifixem a sv. Janem a P. Marií a ve-
dle 2 empirové svícníky
- Pokoj čís. (rohový) I*
1. 30 × 37,5 (čís. 59 ozn. na rubu rámu granet., vpředu č. 72), olej na plátně, bez signatury, čtenář a posluchač, konec 18. stol., A
  2. 50 × 35, (vzadu čís. 116, vpředu čís. 3 a 310) dříve označený v galerii jako [Johann připsáno Eugenem Dostálem] G. Cantone, osada v zimě, olej na plátně, konec 18. stol., A/2
  3. 118 × 166, (vzadu čís. 74 Hubert [Comte]d'Harmoncourt, vpředu č. 4, pod tím Albert Merlin), olej na plátně (nově [škrtnut] rentoilovaný), klanění se 3 králů, italská práce, značně doplňovaný, (malba odprýskává), druhá pol. 17. stol., 2A⁶⁴
  4. 84 × 63, (vzadu čís. 161, vpředu bez čís.), olej na dubovém dřevě, interieur gotické síně, signován J. Kohl vlevo dole, 5A
  5. 59 × 45, (vzadu č. 134, vpředu č. 301), olej na dřevě, scéna na návsí, (značně přemalován a dle všeho na 3 stranách zvětšen), 2. pol. 17. stol., (dle všeho holandský obraz v 19. stol. přemalovaný), A⁶⁵
  6. 78 × 90 (vzadu č. 138, vpředu č. 354), olej na plátně, rentoilovaný, rybářská scéna u vodopádu, (fermež po-trhaná), holandská práce, bez sign., první pol. 18. stol., okruh Berchenův, 6A⁶⁶
- Pokoj 2*
7. 32 × 24, (vzadu č. 344, vpředu č. 41 a 344) dříve v galerii označen na tab. Hans Graf, olej na plátně, přístavní scéna, (fermež popraskaná), (holand.), signování M. S. / H. M., první pol. 18. stol., 1½A
  8. 41 × 51,5, (vzadu č. 55 označeno Dietrich Ernst, [vpředu] č. 133 a 55) dříve v galerii označen jako Chr. W. E. Dietrich, podobizna muže v zelené kamizole, (laková vrstva úplně rozpraskává), olej na plátně, 1. pol. 19. stol., 1A
  9. 56 × 66, (vpředu č. 163), olej na plátně, (laková vrstva silně roztrh.), podobizna dámy, 1. pol. 18. stol., 1A⁶⁷
  10. 45 × 36, (vzadu č. 151, vpředu č. 291), zabití ptáci, olej na plátně, (vrstva se místy odloupává), první polovice 18. stol., A
  11. 45 × 60 (vzadu č. 76 a pečeť ve štítu fortuna na poli a uprostřed křídlo, vpředu č. 118), olej na plátně, podobizna staršího muže s krajkovým límcem a s medailonem na krku, na pravém rameni pozdější sign. P. Rubens F., (obraz dobře zachovalý), 17. stol., 5A⁶⁸
  12. 45 × 36, (vzadu č. 136, vpředu č. 352), olej na plátně, tržní scéna před kostelem, přemalován, (vrstva částečně popukaná), holandská kopie, 2. pol. 18. stol. (viz č. 5)
  13. 50 × 35, (vzadu č. -, vpředu č. 6), olej na plátně, zimní krajina, přemalován, holand. kopie, konec 18. stol. (viz č. 2), 1A
  14. 21 × 28, (vzadu č. na rámu 208, na obraze 12 n, vpředu č. 147 a 208) v galerii označen dříve jako Peter Quast, olej na dřevě, spící dívka a muž s nádobou (kterou ji chce postavit na hlavu), 1. pol. 18. stol., 3A
  15. 53 × 67, (vzadu č. 67 a /na lístku označen jako Weenix/ pečeť neznatelná, vpředu č. 326), olej na dubovém dřevě parketován, přemalován, obraz byl původně zakončen kruhovitě (olej na dřevě), portrét muže se sklenicí v ruce, 2. pol. 17. stol., 5A⁶⁹
  16. 84 × 58[?], (vzadu č. 33, vpředu č. 110), olej na dubovém dřevě parketován, krajina s přívozem a kostel, 2. pol. 18. stol., bez signatury (? blízké Saftlevenovi), 8A
  17. 41 × 33, (vzadu č. 66 /rentoilovaný/, vpředu č. 161), olej na plátně, nemocná žena a lékař, podle Terborcha, kopie z 2. pol. 18. stol., 1A
  18. 32 × 24, (vzadu č. 348, vpředu č. 49 a 348), Hans Graf na tabulce, přístavní scéna, holand. kopie, olej na plátně, 1. pol. 18. stol., 1½A [viz č. 7 připsáno Eugenem Dostálem]
  19. 75 × 61, (vzadu č. 95, vpředu č. chybí), olej na plátně, bažina s vod. ptactvem, sign. A. Borsom f., část. přemalován, 4A⁷⁰ [přepis signatury – Eugen Dostál]
  20. 45 × 56, (vzadu č. 64 /označen na rubu Thadeus Millian 1839/ vpředu č. 319), olej na plátně, rybářská scéna u malého vodopádu, sign. Millian 1839, 1A
- Pokoj č. 3*
21. 29 × 34,5, (vzadu č. 101, vpředu č. 297), olej na dřevě, vodopád, sign. Millian 1839, 2A
  22. 86 × 65, (vzadu č. 106?, vpředu č. 359), olej na plátně rentoilovaný, zátiší, 2. pol. 18. stol., bez signatury, 1/2A
  23. 49 × 34, (vzadu č. 97, vpředu č. -), olej na měděném plechu, scéna u malého přístaviště s vyhlídkou do krajiny, (holand.), 2. pol. 18. stol., 4A
  24. 58 × 40, (vzadu č. 57, vpředu č. 340), olej na dřevě, inter. kuchyně, sign. G. Camphuissen, (Govert Camphuysen ? 1623–1672 scény ze stájí, hlavně služky, které škádlí pacholci. Švédský dvorní malíř), 3A⁷¹ [dole na stránce přepis signatury – Eugen Dostál]
  25. 42 × 34, (vzadu č. 152, vpředu č. 316), pasoucí se dobytek, sign. J. von Dallingier 1871, olej na dřevě
  26. 43 × 36, (vzadu č. 136, vpředu č. 349?), olej na plátně, tržní scéna před branou, (hol. kopie), přemal., 1. pol. 18. stol. vj. č. 18, 2A
  27. 42 × 55, (vzadu č. chybí, vpředu č. 76), bez sign., olej na plátně, zátiší: koroptev s pistolí, 2. pol. 19. stol., 4A⁷²
  28. 125 × 90, (vzadu č. 79, vpředu č. 323), triumfální scéna alegorie na počest Karla VI., olej na plátně, signován N. Vercolie 1695, 1. pol. 18. stol., obraz přerestaurován, část. zvětšen, sign. pochybná, 5A, (Nikolas Verkolje 1673–1746, N. Verkolje Amsterdam: Apotheose der ostindischen Kompanie)⁷³

5 – Luca Giordano – dílnská kopie, **Sv. Ondřej snímán z kříže.**
Moravská galerie v Brně

29. 107 × 63, (vzadu č. -, vpředu č. 377), olej na dubovém dřevě, dřívě označen vpředu na tab. 462 Adr. Rielaut [sic], zahradní scéna, sign. P. D. Sesi in Roma, [přepis signatury a datace 1564 – Eugen Dostál], částečně přerestaurován, stav dobrý, 8A
30. 92 × 125, (vzadu č. 26 a 105, vpředu č. 281), olej na dubovém dřevě, parketovaný, zápas před městem, konec 17. stol., restaurovaný, bez sign., 10A
31. 100 × 79, (vzadu č. 62 a 96^o71 Propriété de M. le Comte Hubert d'Harnoncourt A. Merlin, vpředu č. 309), olej na plátně, kopie podle V. Portera, bez sign., lodi v přístavu, konec 18. stol., 1½A⁷⁴
32. 65 × 82, (vzadu č. 95, vpředu č. 337), mrtvá příroda (zajíc), olej na plátně, bez. sign., hol. kopie (? A. Fyt), 2. pol. 17. stol., A9⁷⁵
33. 108 × 78, (vzadu č. 41, vpředu č. 305), dřívější označení na tab. 113 Abraham Stork, přístavní scéna, sign. C. M. S., olej na plátně, konec 18. stol., viz č. 31, 4A
34. 122 × 140, (vzadu č. 378, na lístku: 13 z majetku d'Harnoncourt), drop, olej na plátně, signován P. F. de H., 3A⁷⁶ [přepis signatury – Eugen Dostál]
35. 77 × 54, (vzadu č. 139, vpředu č. 93), olej na plátně, sv. Jan udílí almužnu, 1. pol. 18. stol. (Vincenc Fischer?), A/2
36. 47 × 56, (vzadu č. 22, vpředu č. 106), olej na plátně, dřívější označení na tab. 22 Peter Nolpe, sign. Nypoort f, obvazování raněného, 6A⁷⁷
37. 75 × 64, (vzadu č. 105, vpředu č. 346), olej na plátně, scéna před Pantheonem, bez sign., římská škola, 1. pol. 18. stol., 4A
38. 121 × 92, (vzadu č. 14 /na lístku na rubu 19 Hamilton Ferdinand/ vpředu č. 263), olej na plátně, koně v lese, (Hamilton?), (vrstva rozprýskává), 2A
39. 87 × 66, (vzadu č. 120, vpředu č. 342), olej na plátně, zátiší s brokátlem, bez. sign., 2. pol. 18. stol., A/2⁷⁸
40. 240 × 190, (vpředu č. 109), psi štvou medvěda, kopie 2. pol. 18. stol. dle Snyderse, olej na plátně, 1½A
41. 240 × 190, (vpředu č. 110), psi štvou medvěda, olej na plátně, kopie dle Snyderse, 1½A
- Pokoj č. 4
42. 42 × 57, (vzadu č. 48, vpředu č. 310), dřívější označení na tab. 304 Fr. Werner Tamm, mrtvá příroda, olej na plátně, 2. pol. 18. stol., poškozeno, bez sign., A⁷⁹
43. 70 × 156, (vzadu č. 88, vpředu č. 284), dřívější označení na tab. 403 Bartoloměj Murillo, dívka s měděnicí, bez sign., 1. pol. 18. stol., obraz na pozadí proražen, olej na plátně, 2A
44. 46 × 55, (vzadu č. 59, vpředu č. 306), dřívější označení na tab. 212 Aless. Turchi, olej na břidle. desce, Judita, 1. pol. 18. stol., silně odloupán, bez signat., 3A⁸⁰
45. 30 × 35, (vzadu č. 599, vpředu č. 21), dřívější označení na tab. 509 J. Leucher, nemocná žena a lékař, ol. na dub. dřevě, 1. pol. 18. stol., bez sign., 4A
46. 43 × 30, (vzadu č. 36, vpředu č. 58), dřívější označení na tab. 36 Peter Breughel, olej na plátně, laková vrstva silně nemocná, bez sign., scéna v lese, holand. z konce 17. stol., 5A
47. 93 × 70, (vzadu č. 37, vpředu č. 357), olej na dubové desce, les s výhledem do krajiny, (fermežová vrstva silně potrhána), (Diana a Acteon), 2. pol. 17. stol., 5A
48. 76 × 106, (vzadu č. 29, Rosa Salvator, vpředu č. 171, na tab. 424), (originál?), 2. pol. 17. stol., olej na plátně, lak. vrstva silně nemocná, Sv. Jan na Patmosu, 3A
49. 108 × 90, (vzadu č. 55, na lístku 43 d'Harnoncourt, vpředu č. 302), olej na plátně, sign. E. Oudendyk, jezdcí v kampani, na tab. č. 181 Adr. Oudendyk, 2. pol. 17. stol., [10A připsáno Eugenem Dostálem] (Evert Oudendyck Eoudendyck od 1646, Adrian 1648–1699? [Nationalmuseum] Stockholm: Landschaft mit einem Reiter der mit einem Bauer spricht)⁸¹
50. 43 × 30, (vzadu č. 31, vpředu č. 60), dřívější označení na tab. 31 Peter Breughel, olej na plátně, (silně nemocen), les, 2. pol. 17. stol., holand., 5A
51. 21 × 78, (vzadu č. 39 /dřívější označení na lístku č. 26 Steen Johann, vpředu č. 292 na tab. č. 388), olej na plátně, posvícenská scéna, silně nemocná lak. vrstva, počátek 18. stol., bez sign., 6A

52. 95 × 78, (vzadu č. 38, vpředu č. 94), olej na plátně, pastýř. scéna u brodu, bez sign., lak. vrstva silně zvětralá, zač. 18. stol., 1½A⁸²
53. 45 × 37, (vzadu č. 68, vpředu č. 4), dřívější označení na tab. 68 Gabr. Fidanza (neapol.), záliv s Vesuvem, olej na plátně, 1. pol. 19. stol., bez sign., 1A
54. 48 × 37, (vzadu č. 72, vpředu č. 5), dřívější označení na tab. 72 Gabr. Fidanza, rybářská scéna na pobřeží, ostatní jako 53, A/4

Pokoj č. 5

55. 85 × 72, (vzadu č. 170, vpředu č. 372), olej na měkkém dřevě (nejehličnatém), Kristus uzdravuje slepého, seвероitalský mistr směru Bassanů, 7A
56. 39 × 30, (vzadu č. 97, vpředu č. 295), olej na plátně, mlýn, silně oprýsk., bez sign., 2. pol. 18. stol., A/2
57. 55 × 36, (vzadu č. 346, vpředu č. -), olej na dub. dřevě, nové parket., sv. Jan na Patmosu, v pozadí město u moře, bez sign., poč. 17. stol., 4A
58. 75 × 56, (vzadu č. 81, vpředu č. 362), olej na plátně, pastýřská scéna u pramene, bez sign., 1. pol. 19. stol., ¾A
59. 105 × 78, (vzadu č. -, pečeť vévody de Castries koupena 22/4 1839, vpředu č. 360), ol. na dub. dřevě, krajina s vesnicí, bez sign., lak. vrstva silně zažloutlá, poč. 19. stol. (holand. manýra), moderně parketován, 5A⁸³
60. 62 × 36, (vzadu č. 131, vpředu č. 327), olej na dub. dřevě, zvířata v ráji, pol. 17. stol., dílna Roelant Savery, 5A⁸⁴
61. 30 × 26, (vzadu č. 26, vpředu č. -), olej na měď. desce, bitevní scéna, 1. pol. 18. stol. téměř zničen, odloupan, bezcenný

Pokoj č. 5 [sic]

62. 75 × 55, (vzadu č. 91, vpředu č. 358), ol. na plátně, skot na pastvě, bez sign., poč. 19. stol., část. odloupan, A/2
63. 26 × 17, (vzadu č. 130, vpředu č. 348), olej na dřevě, požár vesnice, poč. 19. stol., ¾A
64. 26 × 17, (vzadu č. 126, vpředu č. 325), východ měsíce, poč. 19. stol., olej na dřevě, protějšek k 63, ¾A⁸⁵
65. 70 × 57, (vzadu č. 42, vpředu č. 333), olej na plátně, psi po lovu v krajině, bez sign., 2. pol. 18. stol., 2A
66. tondo průměr 45cm, (vzadu č. 27), olej na smrkové desce, oběť Noemova, 2. pol. 18. stol., nepravá sign. CR 1555 K, (obraz dělá dojem daleko starší), 3A [přepis signatury – Eugen Dostál]
67. 133 × 90, (vzadu č. 383, vpředu č. 129), olej na plátně, sv. Petr pod zříceným sloupořadím, v pozadí moře, bez sign., pol. 18. stol., ital., 2A⁸⁶
68. 39 × 45, (vzadu č. 32), dřívější označení na lístku Denner Baltasar vpředu na tab. 8 Pietro Moroni, olej na plátně, podobizna ženy, pol. 17. stol., 2A⁸⁷
69. 35 × 46, (vzadu č. 46 na lístku 60 pod tím), dřívější označení Basaiti, olej na plátně, podobizna muže v baretu, kopie, konec 18. stol., A/2

6 – Carlo Maratti – kopie, Klanění tří králů. Brno, Moravská galerie

70. 108 × 76, (vzadu č. 78 na lístku 65 d'Haroncourt, vpředu č. 322), dřívější označení na tab. 64 Abraham Willaerts, olej na plátně, hostina bohů, signován C. Willaerts f 1664, značně přemalován, 17. stol., 3A (Cornelis Adam Willaerts 1622–1675)⁸⁸
71. 29 × 40, (vzadu č. 57, vpředu č. -), dřevo označen na lístku Franz Hals, olej na plátně, podobizna ženy, kop. z konce 18. stol., A

Pokoj č. 6 (Orgelzimmer)

72. Triptych každý díl deska 54 × 137, (vzadu č. 180, vpředu č. 364), olej na dřevě na křídovém podkladě, první díl narození Páně, druhý díl zasnoubení Panny Marie, 3. díl svatba v Káni galilejské (In nomine dei), část. přemal., místy se odlupuje, německá škola 1. pol. XVI. stol.⁸⁹
73. 46 × 55, (vzadu č. -, vpředu č. 107), dřívější označení na tab. 326 Paolo dela Roelas, olej na plátně, lak. vrstva silně zvětralá, muž hrající na kytaru, bez sign., kop. 2. pol. 18. stol., A⁹⁰
74. 50 × 40, (vzadu č. -, vpředu č. 137), dřívější označení na tab. 10 J. E. Ridinger, olej na dubovém dřevě, lvi před jeskyní, bez sign., poč. 19. stol., 1/2 A

75. 90 × 115, (vzadu č. 13, vpředu č. 274), olej na plátně, hádání z ruky, lak. vrstva silně zvětralá, ital. práce, 1. pol. 18. stol., bez sign., 2A
76. 41 × 31, (vzadu č. 555 a poznámka, vpředu č. 85), dřívější označení Heinrich Cornelius de Vroom aus Harlem, olej na měd. desce, ml. Tobiáš s andělem, holand., poč. 18. stol., 4A, (? Vroon Cornelis Hendrix krajinář 1600–1661 /Ruysdal Hobbema/)
77. 50 × 40, (vzadu č. -, vpředu č. 150), olej na dřevě, pardálové v jeskyni, poč. 19. stol., vzadu poznačen křídou (Elias Ridinger), A/2
78. 83 × 101, (vzadu č. -, vpředu č. 82), kající M. Magdalena, ital., 1. pol. 17. stol., lak. vrstva silně nemocná, malíř rudolfínské doby, 6A⁹¹
79. 56 × 71, (vzadu č. B 5, 35, vpředu č. 262), podobizna muže z profilu, olej na plátně, označ. Vanitas vanitatum omnia vanitas 1655, bez signatury, 3A⁹²
80. 54 × 68, (vzadu č. 36 Dr. Horn [sic; správně d'Harnoncourt], vpředu č. 261), olej na plátně, bez sign., lak. vrstva úplně porušena, pol. 18. stol., v manýře Reinerově, podob. muže, 1½A⁹³
81. A/ 109 × 77, (vzadu č. 16, vpředu č. 280), olej na plátně, 2. pol. 18. stol., hostina, A
82. B/ 79 × 53, (vzadu č. 8, vpředu č. 343), olej na plátně, krajina při svitu měsíce, silně odloupaná, poč. 19. stol.
83. 116 × 82, (vzadu č. 61 a 46 Dr. Horn [sic; správně d'Harnoncourt], vpředu č. 344), olej na plátně, krajina s mostem a hradem, bez sign., před r. 1700, holand., 6A⁹⁴
84. 76 × 53, (vzadu č. 64, vpředu č. 355), olej na plátně, vodopád, pol. 19. stol., A
85. 77 × 75, (vzadu č. 45?, vpředu č. 282), olej na plátně, pol. 18. stol., sign. Paul Heinisch 1761, pes a rys, A⁹⁵
86. 98[?] × 125, (vzadu č. 82, vpředu č. 64), dřívější označení na lístku Cerquozzi Michel Angelo, olej na plátně, 3 muži s melouny, 1. pol. 18. stol., kop. (neapolizující), lak. vrstva částečně zvětralá
87. 115 × 95, (vzadu č. 113 na lístku 10, vpředu č. 361), dřívější označení Fouquiers Jakob, požár od blesku, na pl., bez sign., pol. 18. stol., 1½A
88. mramor reliéf, 92 × 53, Thanatos a Psyche, 2. pol. 19. stol., 2A
- Pokoj č. 7
89. 36 × 29, (vzadu č. 65, vpředu č. 312), olej na mědi, čtení dopisu, 2. pol. 18. stol., A/2
90. 43 × 61, (vzadu č. -, vpředu č. 109), průčelí kostela, konec 18. stol., olej na plátně, bez sign., A/4
91. 117 × 79, (vzadu č. 169, vpředu č. 368), bitva v krajině, olej na plátně, místy odloupan, konec 17. stol., 2A
92. 44 × 50, (vzadu č. -, vpředu č. 144), olej na plátně, kop. podle Van Dycka, hlava muže, bez sign., 2. pol. XVII. stol., 2A⁹⁶
93. 43 × 53, (vzadu č. 245 D'Harn[oncourt], vpředu č. 79), bez sign., Hagar, 2. pol. 18. stol., A/2⁹⁷
94. 141 × 99, (vzadu č. 5, vpředu č. -), dřívější označení na tab. 3 August Bayer, bez sign., olej na plátně, skot při dojení, (silně se loupá), 18. stol. (pravděpodobně pravý)
95. 30 × 42, (vzadu č. 58, Leux, vpředu č. 15), dřívější označení na tab. 30 Franz Leux, olej na dub. dřevě, podobizna muže v brnění, (činí dojem) zač. 17. stol., 5A⁹⁸
96. 92 × 70, (vzadu č. 143, vpředu č. 375), olej na plátně, skot v krajině, signován I. V. der Meer de jonge fec 1676, A5, (Jan van der Meer de Jonghe 1656–1705, syn Vermeera von Delft)⁹⁹
97. 64 × 76, (vzadu č. 182 na lístku 61 D'Harn[oncourt], vpředu č. 347), Kain a Abel, olej na plátně, část. odloup., bez sign., poč. 18. stol., A¹⁰⁰
98. 93 × 123, (vzadu č. 194 na lístku 69, vpředu č. 47), dřívější označení Giusti, olej na plátně, muž s kytarou, konec 18. stol., 2A
99. 95 × 75, (vzadu č. 174, vpředu č. 330), olej na dub. dřevě, kříž. cesta, 1. pol. 17. stol., bez sign., jihoněmecké, 4A¹⁰¹
100. 110 × 87, (vzadu č. 135, vpředu č. 351), krajina, 1. pol. 19. stol., olej na plátně, bez sign., 2A
- Pokoj č. 8
101. 64 × 95, (vzadu č. -, vpředu č. 135), olej na plátně, žebřák se psem, signován B. P. f. 1737, 3A¹⁰²
102. 118 × 82, (vzadu č. III D'Harn[oncourt], vpředu č. 345), olej na plátně, dřívější označení na tab. 192 Johann Manus, posvícení, 2. pol. 17. stol., holand., bez sign., 6A
103. 131 × 98, (vzadu č. 4, vpředu č. 273), olej na plátně, bitevní scéna, bez sign., 1. pol. 18. stol., 2A¹⁰³
104. 110 × 78, (vzadu č. 64 D'Harn[oncourt], vpředu č. 28), olej na plátně, výroční trh, konec 17. stol., sign. D. Widt, 5A [přepis signatury – Eugen Dostál]
105. 148 × 116, (vzadu č. 6 D'H[arnoncourt], vpředu č. -), Amor a Psyche, olej na plátně, bez sign., 1. pol. 18. stol., benátské, 6A¹⁰⁴
106. 151 × 122, (vzadu č. 12, vpředu č. 275), na tab. 275 Lukas Giordano, olej na plátně, 1. pol. 18. stol., Mars a Venus, lak. vrstva silně zvětralá, (Luca Giordano, Fapresto, 1632–1705), 6A
107. 80 × 97, (vzadu č. -, vpředu č. 39), na tab. 355 Antonio Balestra, M. Magdalena kající, ol. na pl., lak. vrstva zvětralá, pol. 18. stol. (?), 2A¹⁰⁵
108. 190 × 154, (vzadu č. -, vpředu č. 56), olej na plátně, pád koní, sign. Sigm. von Berger k. k. Hofmaler 1836, 1½A
109. 133 × 101, (vzadu bez č., vpředu č. 174, na tab. 70), olej na plátně, Danae, 17. stol., 6A¹⁰⁶
110. 134 × 122, (vzadu č. - /na lístku ...signor Quido Reni per il signor marchese Gierron or villa nel anno 1644/, vpředu č. 20), Tomiris, horní pruh obrazu přemalován, rentoilovaný, pol. 17. stol., obraz částečně odloupan, 1545–1642, 2A
- III. 141 × 168, (vzadu č. 87, vpředu č. 131), olej na plátně, bohyně věncící hrdinu, (benátská severoitalská věc), lak. vrstva zvětralá, 17. stol., 4A¹⁰⁷

7 – Carlo Cignani – dílenská kopie, *Dítě Jupiter kojené Amaltheiou*. Moravská galerie v Brně

- Pokoj před kaplí*
112. 198 × 263, (vzadu č. 11), snímání z kříže, olej na plátně, podle školy neapolské, pol. 18. stol., (Ribera?), lak. vrstva zvětralá, levá skupina později přikomponována¹⁰⁸
113. 139 × 232, (vzadu č. 6 D'Harn[oncourt], vpředu č. 123), Křest Páně, olej na plátně, benátské, silně přemalováno a zvětralé, 2. pol. 17. stol., obraz přemalován koncem 17. stol., 3A
- Pokoj 3. před kaplí (5)*
114. 52 × 65, (vzadu č. 69, vpředu č. 311), olej na plátně, madona, italské, pol. 17. stol., přemal. 19. stol., 2A
115. 77 × 35, (vzadu č. 139), svatý František Xaver, olej na pl., 1. pol. 13. stol., bez signatury, A/4
116. 62 × 79, (vzadu č. 181, vpředu č. 334), sen, olej na plátně, 1. pol. 19. století, A
117. 46 × 56, (bez čísla), olej na plátně, Frant. I., A/8
118. 211 × 153, (vzadu č. 167, vpředu č. 376), sen, ital., 1. pol. 17. stol., olej na plátně, lak. vrstva zvětralá, bez sign., 5/A
119. 108 × 139, (vzadu č. 134 Dr. Horn [sic; správně d'Harnoncourt], vpředu č. 140), dřívější označení na tab. 346 Francesco Parmeggianino, olej na plátně, Diana, manýristický obraz z 2. pol. 16. stol., 10A
- Pokoj 4. před kaplí*
120. 98 × 72, (vzadu č. 48 /označeno na lístku Oudendyk/, vpředu č. 308), ol. na plátně, skot v Kampánii, 1. pol. 18. stol., 3A
121. 40 × 29, (vzadu č. 48, vpředu č. -), olej na plátně, krajina, 2. pol. 18. stol., téměř úplně zničeno
122. 41 × 33, (vpředu č. 239), krajina, konec 18. stol., olej na plátně, A
123. 68 × 51, (vzadu č. 35), lovecká scéna, konec 18. stol., značně poškozený, A
- Chodba 1. posch. u host. pokojů*
124. 30 × 43, (vzadu č. -, vpředu č. -), ol. na plátně, Kleopatra, 1. pol. 19. stol., A
125. 39 × 52, (vzadu č. 36 D'Harn[oncourt], vpředu č. 143 na tab. 204), dřívější označení Giulio Romano, olej na topol. dřevě, ital. škola, sv. Jan, pol. 17. stol., 2½A¹⁰⁹
126. 30 × 47, (vzadu č. 34, Beck David vpředu č. 25), dřívější označení na tab. 60 Daniel Beck, olej na dub. dřevě, bez sign., podobizna ženy, 1. pol. 17. stol., 4A¹¹⁰
127. 77 × 96, (vzadu č. 104, vpředu č. 286), ol. na plátně, podobizna malíře, 2. pol. 18. stol. (podle Brandla), 1½A

128. 44 × 61, (vzadu č. 81, D'Harn[oncourt], vpředu č. 81, na tab. 511), olej na plátně, podobizna pána v alonžové paruce, přemalován začát. 18. stol. (směr Rigaudův), 2A
129. 180 × 165, (vzadu č. 176 /dřívější označení Perino del Vaga/, vpředu č. 33, na tab. 4), a Jacob Jordaens, olej na plátně, Sv. Jiří, pol. 17. stol., 2A
130. 168 × 136, (vzadu č. 4, D'Harn[oncourt], předu č. 99), olej na plátně, ukřižování, 2. pol. 18. stol., silně poprask., 4A
131. 149 × 135, (vzadu č. 103, vpředu č. 145), označeno na tab. 445, Paris Bordone, Venuše a Mars, 1. pol. 17. stol., 10A¹¹¹
132. 72 × 92, (vzadu č. -, vpředu č. 105), označeno na tab. 466 Ludovico Carracci, Sv. Frant. z Assisi, poč. 18. stol., 1½A¹¹²
133. 64 × 77, (vzadu č. 60, vpředu č. 307), olej na plátně, 2 muži hlavy, pol. 18. stol., 1A
134. 82 × 103, (vzadu č. -, vpředu č. 74), označeno na tab. 178 Peter Lely [?], podobizna dámy se psem, 2. pol. 18. stol., 2A¹¹³
135. 64 × 80, (vzadu č. -, vpředu č. 112), podob. muže s krajk. límcem, 2. pol. 17. stol., lak. vrstva silně nemocná, 3A
136. 72 × 80, (vzadu č. 46, na líst. 14 D'H[arnoncourt], vpředu č. 293), olej na plátně, Brutus, lak. vrstva ovětralá, sever. ital., konec 17. stol., 5A
137. 252 × 173, (vzadu č. 32, vpředu č. -), na tab. 371 Rosa de Napoli, pastýř s ovce, olej na plátně, ranní kopie dle Rosa di Tivoli, laková vrstva odprýskává, obrazy se loupají, 2A
138. 252 × 173, (vzadu č. 76 D'H[arnoncourt], vpředu č. 368), jako předešlý, laková vrstva zvětralá, obrazy se loupají, 2A
139. 252 × 173, (vzadu č. 74 D'Harnon[court], vpředu č. 367), jako předešlý, laková vrstva zvětralá, obrazy se loupají, 2A
- Chodba u bytu p. Wünschka
140. 148 × 138, (vzadu č. 18, vpředu č. 271), olej na plátně, Esau a Jakob, část. popraskán, pol. 18. stol., italský, 4A
141. 155 × 114, (vzadu č. 51, vpředu č. 298), dříve označeno na tab. 323 Francesco Furini, Kleopatra, 1. pol. 18. stol., na plátně, bez sign., italský, 8A, (Furini 1600 – 1640 Magdall.)¹¹⁴
142. 210 × 118, (vzadu č. 69 D'Harn[oncourt], vpředu č. 278), pardálové, pol. 18. stol., lak. vrstva silně zvětralá, A
143. 210 × 176, (vzadu č. -), olej na plátně, Europa, obraz značně oprýskaný, italský, 17. stol., 3A
144. 210 × 118, (vzadu č. 68 D'H[arnoncourt], vpředu č. 277), označeno na tab. 430 Bernard Nicosius, obr. na plátně, lvové, lak. vrstva zvětralá, pol. 18. stol., 1½A
145. 64 × 81, (vzadu č. 62, vpředu č. 75), na plátně napsáno natus 1674 26 Februari pictus 1716, olej na plátně, podobizna, silně oprýskán, A/4
146. 67 × 80, (vzadu č. 63, vpředu č. 232), označeno Ritter Chroustovsky, portrét rytíře z pol. 18. stol., A/4
147. 65 × 82, (vzadu č. 61?, vpředu č. 193), označeno hraběnka Canallová, pol. 18. stol., A/8
148. 70 × 86, (vzadu č. -, vpředu č. 229), podob. muže: rytíř Hostašovský, ½ 18. stol., A/8
149. 70 × 85, (vzadu č. 63, vpředu č. 74), dcera hr. Canalle. A/4
150. 64 × 87 (vzadu č. o, vpředu č. 231) hraběnka Taafe, 2. pol. 18. stol., A/8
151. 68 × 85 (vzadu č. 66, vpředu č. 237) hr. Chotek, 2. pol. 18. stol., A/8
152. 74 × 91 (vpředu č. 200) matka cís. M. Terezie, 2. pol. 18. stol., A/8
153. 73 × 92 (vzadu č. 61, vpředu č. 198) císař Leopold, 2. pol. 18. stol., A/8
- Kaple
154. 67 × 75, (vpředu č. 89), sv. Kateřina, olej na plátně, zač. 17. stol. (severní), 3A¹¹⁵
155. 55 × 62, (vzadu č. 108, vpředu č. 259), olej na plátně, podob. muže, konec 17. stol. Joannes Franciscus de Olivis Patricius Genovsis 515, A/8¹¹⁶
156. 33 × 44, (vpředu na tab. 110), olej na měd. desce, podob. ml. ženy podle Baltazara Dennera, A/8
157. 33 × 41, podobizna staršího muže, olej na měd. desce, protějšek předchozího, A/2
158. 59 × 71, (vzadu č. 19 D'H[arnoncourt], vpředu č. 95), olej na topolové desce, Sauter Conversatione, Panna Maria a sv. František Ferarra, 16. stol., 5A
159. 63 × 75, (vzadu č. 164, č. 160, vpředu č. 363), olej na plátně, Kleopatra, ital., pol. 17. stol., 2A
160. 42 × 74, (vzadu č. o, vpředu č. 243), olej na plátně, pie-ta, chiaroscuro, konec 18. stol., A/4
161. protějšek předchozího, snímání z kříže, A/4
162. 185 × 113, (vzadu č. o, vpředu č. 414) dříve označeno Matthaeus Grünwald, olej na měkké nejhlič. desce, epitaphum s posled. soudem, sign. 15 HG 68 [škrť – Eugen Dostál], 6A,¹¹⁷ [přepis signatury a datace – Eugen Dostál]
163. 118 × 141, (vzadu č. o, vpředu č. 240) označeno na tab. 287, Carl Salis, olej na plátně, Sv. rodina, bez sign., označení patrně pravé, A
164. 82 × 96, (vzadu č. o, vpředu č. 248), Sv. M. Magdalena, olej na plátně, 17. stol., ital., 3A¹¹⁸
165. 44 × 58, (vzadu prof. Kohl pinx, vpředu č. 249 na tab. 575), olej na dub. dřevě, vnitřek got. chrámu, 2A¹¹⁹
166. 36 × 44, (vzadu č. 13, vpředu č. 199), podob. muže, 2. pol. 18. stol., A/8
167. 85 × 102, (vzadu č. o, vpředu č. 246), olej na dub. dřevě, zvěstování P. Marie, 1. pol. 18. stol., ital., část. přemal., 2A
168. 35 × 42, (vpředu č. 244), olej na plechu, P. Maria uprostřed věncoví, 2. pol. 18. stol., imitace J. Breughela, 1½A

8 – Paul Troger – připsáno, **Podobizna sochaře Matthäuse Donnera (?)**. Soukromá sbírka

169. 135 × 101, (vpředu č. o), olej na plátně, scéna z kříž. cesty, 2. pol. 17. stol., německý, 5A
170. 156 × 113, (vzadu č. 44, vpředu o), olej na plátně, zbičovaný Kristus, signován J. Ditiano pinx., kopie Titiana z pol. 18. stol., 3/A¹²⁰
171. 132 × 99, (vpředu č. 242), olej na plátně, pieta, 1. pol. 18. stol., A
- Oratoř
172. 99 × 138, (vzadu č. 28 D'Harn[oncourt], vpředu č. 259), olej na plátně, Samson a Dalila, 1. pol. 18. stol., 2A
173. 35 × 46, (vzadu č. 16 D'Harn[oncourt], vpředu o), olej na dub. dřevě, Santa Conversatione, původně 16. stol., úplně přemalováno v stol. 19., vzadu na desce: 22 aprile 1692[-]1756, 2A¹²¹
174. 63 × 82, (vzadu č. 117/dříve označeno Richard Johnes/, vpředu č. 373), olej na plátně, podob. muže, pol. 19. stol., A/4
175. 58 × 74, (vzadu č. 160, vpředu č. 98), kopie z 2. pol. 18. stol., podle Titianova „Peníz daně“, A
176. 74 × 87, (vzadu o, vpředu č. 87), podob. dámy s notami, okolo 1700, bez sign., 1½A¹²²
177. 62 × 77, (vzadu č. 21 D'H[arnoncourt], vpředu č. 59), olej na plátně, zbičovaný Kristus, kopie italské práce 18. stol., A
178. 121 × 83, (vzadu č. 35 /na líst. Procaccino, vedle 40/, vpředu č. 285), Ůnos, 17. stol., 6A¹²³
179. 50 × 65, (vzadu č. o, vpředu č. 80), označeno na tab. 415 Gerh. Douw, podobizna stařeny, olej na plátně, kolem 1700, 2A¹²⁴
180. 45 × 58, (vpředu č. 134), označeno na tab. 317 Alessandro Bonvicino, podob. ženy, 17. stol, ital., 4A
181. 57 × 70, (vzadu č. 37 D'H[arnoncourt], vedle 17, vpředu č. 279), Salome, obraz na plátně, kolem 1700, severoital., 1½A¹²⁵
182. 59 × 53, (vzadu č. 42, vpředu č. 303, na tab. 249), olej na líp. dřevě, hlava Jana Křtitele, 17. stol., 2½A
183. 61 × 74, (vzadu č. 73, vpředu č. 317), Sv. M. Magdalena, olej na plátně, 2. pol. 17. stol., benátské
184. 63 × 79, (vpředu o), P. Maria, olej na plátně, okolo 1700 italizující, 4A
185. 124 × 96, (vzadu č. 34 a 23 D'H[arnoncourt], vpředu č. 260), Hagar, olej na plátně, pol. 17. stol., 3A
186. 112 × 92, (vzadu č. 166, vpředu č. 378), olej na plátně, Judith, 1. pol. 18. stol., 2A
187. 174 × 130, (vzadu č. 19, vpředu č. 270), olej na plátně, krajina se soumary, pol. 18. stol., ital., přemalován, 3A
188. 63 × 80, (vzadu o, vpředu o), olej na dub. dř., Sv. rodina, holand., počátek 17. stol., část. přemal., 8A
189. 61 × 78, (vzadu č. 13 D'H[arnoncourt], vpředu č. o), Sv. Jan Křtitel, pol. 17. stol., škola italská, 2A
190. 72 × 107, (vzadu č. 53, vpředu č. 300), olej na plátně, Sv. M. Magdalena, pol. 17. stol., manier. obraz, 4A
191. 52 × 68, (vzadu č. 160 a 40 D'H[arnoncourt], vpředu č. 382), Lukrecia, podle Guido Reni, konec 17. stol.
192. 77 × 111, (vzadu č. 28 D'H[arnoncourt], vpředu č. 114), P. Maria a sv. František, konec 17. stol., část. přemal., 2A
193. 94 × 128, (vzadu č. 17, vpředu č. 253), podobizna arcibiskupa, pol. 18. stol., A/4
194. 61 × 74, (vzadu č. 58, vpředu č. 254), podobizna kardinála, olej na plátně, A/10
195. 109 × 94, (vpředu č. 111 dříve označeno na tab. 115 Rich. Hintz de Willy), pol. 18. stol., olej na plátně, zátiší, 4A¹²⁶
196. 64 × 84, (vpředu č. 69), podob. cisterc. opata, nápis Anselmus II S. R. J. Prelatus Salemy anno etatis 36, vpředu č. 262, 2. pol. 18. stol., A
- Druhé poschodí – předstří
197. 56 × 69, (vpředu č. 196), podob. ml. muže z rodiny Chotků, 1. pol. 18. stol., ol. na plátně, A/8
198. 56 × 69, (vpředu č. 192), Rudolf hrabě Chotek, nar. 1706, podob. z 1. pol. 18. stol., silně oprýsk. ol. na plátně, A/8
199. 118 × 72, (vzadu č. 26, vpředu o), ol. na plátně, posvěcení, kopie podle holand., 18. stol., (silně porušeno), A/2
200. 67 × 51, (vzadu č. 34), lovecká scéna (silně zvětralé) 18. stol., A/8
201. 124 × 85, (vzadu Gaetano Rosa f. 1732, vpředu č. 207), uštvaná koza, olej na plátně, 18. stol., kopie, značně porušeno, A/4

202. 70 × 47, (vzadu č. 18, vpředu č. 189), olej na měk. dřevě, lovecká scéna, poč. 18. stol., silně porušeno, A/8
203. 106 × 125, (vzadu č. o, vpředu č. 158), olej na plátně, Archimedes, 17. stol., italské, 1½A
204. 96 × 75, (vzadu č. 29, vpředu č. 234), olej na plátně, scéna na dvoře, 2. pol. 18. stol., silně přelak., A
205. 73 × 101, (vzadu č. 28, vpředu č. 228), olej na plátně, silně zvětralé, hlava astronoma, 16. stol., A/8
206. dtto (vzadu č. 27, vpředu č. 227) hlava astronoma, A/8
207. 125 × 85, (vpředu č. neznatelné /dříve označeno nápis Gaetano Rosa 1732), olej na plátně, muž se psy, 2. pol. 18. stol., silně porušeno, A/8
208. 7 velkých obrazů, kopie z 18. stol., silně poškoz. Pokoj kulečnickový
209. 5 malých obrázků úplně zničeno. Pokoj kulečnickový
210. 2 rokoková kamna (2. poschodí)
211. 6 obrazů téměř úplně zničených (2. poschodí)

Chodba I. poschodí

212. 254 × 173, (nahore č. 383), dříve značeno Rosa di Napoli, domácí zvířata, kopie dle Rosa di Tivoli, olej na plátně, 18. stol., 2A
213. 224 × 144, olej na plátně, bitva s Turky, pol. 18. stol. (silně zvětralé a protrženo), 2½A

Pokoj č. 9

214. 87 × 105, (vzadu č. 35 D'H[arnoncourt], vpředu č. 52), olej na plátně, snímání z kříže, ital., počát. 18. stol., 4A¹²⁷
215. 94 × 126, (vpředu č. o na tabulce 468) dříve označeno Elisabeth Sirani, portrét malířky, olej na plátně, 2. pol. 17. stol., 5A¹²⁸
216. 44 × 50, (vzadu č. 112 a 25 D'H[arnoncourt], vpředu č. 339), Kristus s křížem, olej na dub. dřevě, 2. pol. 16. stol., italizující (sev.), 8A¹²⁹
217. 56 × 43, (vzadu č. 63, vpředu č. 341), P. Maria, olej na plátně, konec 17. stol., ital., 2A
218. 50 × 42, (vzadu č. 99, vpředu č. 369), P. Maria se sv. Kateřinou, olej na smrkovém dřevě, poč. 17. stol., ital., 3A¹³⁰
219. 100 × 117, (vzadu č. 44 D'H[arnoncourt], vpředu č. 68), olej na plátně, Judith, 2. pol. 17. stol., italizující, 5A¹³¹
220. 120 × 170, (vzadu č. 75 D'H[arnoncourt], vpředu č. neznat, na tabulce 268 Francesco Albani), olej na plátně, Venuše a lovec, poč. 18. stol., italizující, část. oprýsk., 2A¹³²
221. 87 × 73, (vzadu č. 12 D'H[arnoncourt], vpředu č. 92), P. Maria a sv. Jakub, olej na plátně, severní, konec 16. stol., 3A¹³³
222. 87 × 112, (vzadu č. 3 D'H[arnoncourt], vpředu č. 67), P. Maria s Ježíškem, olej na plátně, 2. pol. 17. stol., 5A
223. 89 × 135, (vzadu č. 162, vpředu č. na tab. 162 Carletto Caliarì), narození Páně, olej na plátně, sev. ital., 17. stol., 4A

9 – Alexander Roslin – dílenská kopie, **Podobizna ruské carevny Kateřiny II.** Moravská galerie v Brně

Pokoj č. 10

224. 76 × 95, (vzadu č. 39 D'H[arnoncourt], vpředu č. 41), Svěťice, olej na plátně, 2. pol. 17. stol., ital., 5A
225. 63 × 79, (vzadu č. o, vpředu č. 43), Sv. M. Magdalena, olej na plátně, 17. stol., na rámu Guercino, 5A
226. 95 × 126, (vzadu č. o, vpředu č. o), olej na plátně, portrét sochařky (Sirani?), ital., 1. pol. 18. stol., 5A¹³⁴
227. 99 × 127, (vpředu č. 138 na tab. 265 Andrea Camassei), olej na plátně, mateřství, 1. pol. 18. stol., 4A¹³⁵
228. 184 × 158, (vzadu č. 9 D'H[arnoncourt], vpředu č. o), olej na plátně, Caritas, 2. pol. 17. stol., 3A¹³⁶

Pokoj č. 11

229. 157 × 200, (vzadu č. o, vpředu č. 48), kříž. cesta, olej na plátně, pol. 18. stol., 2A
230. 95 × 130 (vzadu č. 263 Mark Anton Franchesquini, vpředu č. 148), Psyché, ital., 1. pol. 18. stol., 2A
231. 87 × 69, (vzadu č. 178, vpředu č. 365), Salomé, olej na plátně, ital., konec 17. stol., 5A
232. 51 × 63, (vzadu č. 159, vpředu č. 324), kopie podle Rembrandta, Titus, 18. stol., silně zvětralé, A¹³⁷
233. 113 × 96, (vzadu č. 2 Lauri Philippo, na tabulce 114, Lauri Philipp), poč. 18. stol., ovětralé, 2A
234. 152 × 100, (vzadu č. 27 D'H[arnoncourt], vpředu č. 159), snětí z kříže, 2. pol. 17. stol., italizující, olej na plátně, 3A

235. 76 × 105, (vzadu č. 29 *Rosa Salvator*, vpředu č. 83, na tab. 427, *Salvator Rosa*), mužové u studnice, 2. pol. 17. stol., 4A
236. 100 × 90, (vzadu č. 98, vpředu č. 335), *Sv. rodina*, olej na plátně, sev. ital., 17. stol., silně ovětralé, 4A¹³⁸
237. 55 × 71, (vpředu č. 84, na tab. 438), dle *Hyacynth Rigaud*, podobizna muže, olej na plátně, 2. pol. 18. stol., 1^{1/2}A
238. 34 × 42, (vzadu č. 48), *vodopád*, sign. S. N. Schödlberger 1834, olej na plátně, A¹³⁹

II. Identifikované obrazy ze zámeckých galerií v Hrotovicích a Myslibořicích

I. Německý malíř 18. století, *Muž v kožichu*

plátno, 46,5 × 36,5cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 1321, zakoupeno 1966

Prameny: Inventář Hrotovice, Myslibořice, nedat., nelze dohledat; Inventáře Hrotovice, Myslibořice 1886–1891, nelze dohledat; Příloha I (Hrotovice), č. 1

Literatura: patrně nepublikováno

2. *Salvator Rosa* (1615–1673) – napodobitel, *Žebrák*

plátno, 61,5 × 45cm; na napínacím rámu vlevo dole papírový štítek: *Obrazárna Zemského musea / v Brně / A 919*

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 919, dar Otakara Vaňury (1893–1962)

Prameny: Inventář Hrotovice, nedat., č. 252 (*Bild N^{ro} 162 Türkei*); Inventáře Hrotovice 1886–1891, č. 48 (*Bild N^{ro} 162 Türkei von Baier*); Příloha I (Hrotovice), č. 24

Literatura: Novotná 1995, s. 116, č. kat. 172 (neznámý italský malíř)

3. Carlo Cignani (1628–1719) – dílenská kopie, *Dítě Jupiter kojené Amaltheiou* [obr. 7]

plátno, 122,5 × 172,5cm; na napínacím rámu vlevo nahoře tištěno černě 237DM, vlevo dole papírový štítek: *Obrazárna Zemského musea / v Brně / A 959*

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 959, dar Otakara Vaňury (1893–1962)

Prameny: ?Inventář Hrotovice, nedat., č. 244 (*Bild N^{ro} 154 Mutterliebe*); ?Inventáře Hrotovice 1886–1891, č. 43 (*Bild N^{ro} 154 Mutterliebe*); ?Příloha I (Hrotovice), č. 28

Literatura: Novotná 1995, s. 120, č. kat. 203 (italský malíř)

4. Carlo Maratti (1625–1713) – kopie, *Klanění tří králů* [obr. 6]

plátno, 152 × 108cm; na napínacím rámu vlevo dole papírový štítek: *Obrazárna Zemského musea / v Brně / A 950* a papírový štítek perem: *74 / Hubert Comte / d'Harnoncour / Albert Merlin*

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 950, dar Otakara Vaňury (1893–1962)

Prameny: Inventář Hrotovice, nedat., č. 133 (*Bild N^{ro} 44 heil. 3 Könige*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 182 (*Bild N^{ro} 44 heilige 3 Könige*); Příloha I (Myslibořice), č. 3

Literatura: ?Wolny 1846, s. 245 („C. Maratti“); Novotná 1995, s. 120, č. kat. 194 (Giuseppe Maria Crespi?)

5. Středoevropský malíř 18. století, *Měsíční krajina s figurální stafáží*

dřevo, 18 × 26,5cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 1584, zakoupeno 1974

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 444 (*Bild N^{ro} 325 kleine Landschaft*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 127 (*Bild N^{ro} 325 Kleine Landschaft*); Příloha I (Myslibořice), č. 64

Literatura: ?Aukční kat. Antiqua 1921, č. 33 (*Procházka F. F. / nar. 1741 v Praze, zem. 1815 tamže/*, *Měsíční krajina, olej, dřevo, 19:24,5*)

6. Severoněmecký malíř (Vestfálsko?), asi 1480–1490, *Zasnoubení P. Marie, Narození Krista, Svatba v Káni Galilejské* [obr. 1]

tempera, dubové dřevo, 137,3 × 53,2cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 374a–c, dříve Obrazárna Moravského zemského muzea – 1921 dar od Moravské agrární a průmyslové banky

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 483 (*Bild N^{ro} 364 Altdeutscher Flügelaltar*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 158 (*Bild N^{ro} 364 Altdeutscher Flügelaltar*); Příloha I (Myslibořice), č. 72

Literatura: Markalous 1989, s. 451, 465; *Výstava gotického umění na Moravě a ve Slezsku*, kat. výst., Brno 1935/1936, s. 18, č. kat. 129a, b, c; Jaroslav Pešina, *Ještě k otázkám německého malířství 15. a 16. století v Československu*, *Umění* 18, 19170, s. 500–501; Slaviček 1998, s. 248; Kaliopi Chamonikola, *Zdaleka i zblízka. Středověké importy v moravských a slezských sbírkách*, kat. výst., Brno 2009, s. 68–70, č. kat. 8

7. Paul Troger (1698–1762) – připsáno, *Podobizna sochaře Matthäuse Donnera* (?) [obr. 8]

plátno, 67,5 × 54,5cm; vzadu na plátně černě č. 36, na napínacím rámu vlevo dole papírový štítek: *Hubert Comte / d'Harnoncour / Albert Merlin*

soukromá sbírka

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 380 (*Bild N^{ro} 261 Männlich. Portrait*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 80 (*Bild N^{ro} 261 Männlich. Portrait*); Příloha I (Myslibořice), č. 80

Literatura: Aukční kat. Zezula, Brno, 9. 7. 2007, lot A19/115 (Jan Kupecký – okruh); Eduard A. Safarik, *Künstler aus dem*

10 – Lombardský malíř 17. století, P. Marie s dítětem, sv. Pavlem a sv. Janem Evangelistou. Národní galerie v Praze

11 – Štítek vpravo označuje jako vlastníka obrazu hraběte d'Harnoncourta (na zadní straně napínacího rámu)

Umkreis von Johann Kupezky. Ausgewählte Werke, Brno 2014, s. 48–49, č. Tro 2 (Paul Troger, *Matthäus Donner*)

8. Luca Giordano (1634–1705) – dílenská kopie, *Sv. Ondřej snímán z kříže* [obr. 5]

plátno, 262 × 195,5cm; na napínacím rámu vpravo nahoře papírový štítek perem: *I. / Propriété particulier / de M^r le Comte Hubert / d'Harnoncour / A. Merlin*

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 2419, zapsáno 1984

Prameny: Inventář Hrotovice, nedat., č. 121 (*Bild N° 31 Kreuzabnahme des hl. Andreas*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 178 (*Bild N° 31 Kreuzabnahme Andreas*); Příloha I (Myslibořice), č. 112

Literatura: ?Wolny 1846, s. 246 („Ribera Spagnoletto“)

9. Monogramista HG, *Poslední soud s donátory*, 1568 [obr. 2] tempera, dřevo, 111 × 185,5cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 375, dříve Obrazárna Moravského zemského muzea – 1921 dar Moravské agrární banky a průmyslové banky v Brně

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 371 (*Bild N° 247 Jüngstes Gericht von Matthias Grünfeld*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 72 (*Bild N° 247 Jüngstes Gericht von Matthias Grünfeld*); Příloha I (Myslibořice), č. 162

Literatura: Wolny 1846, s. 246 („Matth Grünwald /das jüngste Gericht/“); Markalous 1989, s. 451, 465; Jarmila Vacková, Pozdně renesanční malované epitafy v Brně, *Umění* 8, 1960, s. 587–600, okr. s. 587; Zora Peloušková [Wörgötter], *Epitafní obrazy brněnských měšťanů 1550–1620*, dipl. práce, MU Brno 1997, s. 10, pozn. 2; Slavíček 1998, s. 248; Zora Peloušková [Wörgötter], Epitaf Šimona Kryblera z Altendorfu, 55. *Bulletin Moravské galerie v Brně*, 1999, s. 10, pozn. 3; Zora Wörgötter, Epitafní obrazy v Brně, in: Ondřej Jakubec a kol., *Ku věčné památce. Malované renesanční epitafy v českých zemích*, Olomouc 2007, s. 51, pozn. 1; Ondřej Jakubec, *Kde jest, ó smrti, osten tvůj?*

Renesanční epitafy v kultuře umírání a vzpomínání raného novověku, Praha 2015, s. 295, obr. 107

10. Lombardský malíř 17. století, *P. Marie s dítětem, sv. Pavlem a sv. Janem Evangelistou* [obr. 10]

dřevo, 43 × 30cm; vzadu nahoře perem 22 *april*e 1692 1756 (?), uprostřed černě písmeno *T* a pod tím č. 16, vlevo dole papírový štítek perem: *Hubert Comte / d'Harnoncour / Albert Merlin* Národní galerie v Praze, inv. č. O 14423, 1979 zakoupeno ze státního obchodu Starožitnosti, Praha

Prameny: Inventář Hrotovice, Myslibořice, nedat., nelze dohledat; Inventáře Hrotovice, Myslibořice 1886–1891, nelze dohledat; Příloha I (Myslibořice), č. 173

Literatura: patrně nepublikováno

11. Luca Giordano (1634–1705) – způsob, *Únos*

?plátno, 83 × 121cm

dnes neznámo kde

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 404 (*Bild N° 285 Hero*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 97 (*Bild N° 285 Hero*); Příloha I (Myslibořice), č. 178

Literatura: *Retrospektivní výstava v Prostějově*, Prostějov 1925, s. 14, č. kat. 41 (Luca Giordano – způsob)

12. Giovanni Mansueti (asi 1465–1527) – připsáno, *Kristus nesoucí kříž*¹⁴⁰

dřevo, 50 × 44cm

dnes neznámo kde

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 458 (*Bild N° 339 Christus*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 134 (*Bild N° 339 Christus*); Příloha I (Myslibořice), č. 216; aukce Antiqua, Praha, 1921, č. 12 (italský mistr XVI. stol); aukce Union, Berlín, II. – 12. 2. 1943, č. 262 (Giovanni Mansueti)

Literatura: Aukční kat. Antiqua 1921, č. 12 (*italský mistr XVI. stol., Kristus nesoucí kříž, olej, dřevo topolové, 50:44*)

13. Malíř z Benátska 2. poloviny 16. století, *Sv. rodina se sv. Janem Křtitelem a sv. Rochem* [obr. 3]

plátno, 74 × 87cm; na napínacím rámu nahoře uprostřed tužkou *No 99 Bonifaccio*, vlevo dole papírový štítek: *Obrazárna Zemského muzea / v Brně / A 914* a papírový štítek perem: *12. Hubert Comte / d'Harnoncour / Albert Merlin*, vzadu na ozdobném rámu vpravo nahoře stopa po pečeti Moravská galerie v Brně, inv. č. A 914, dar Otakara Vaňury (1893–1962)

Prameny: Inventář Hrotovice, nedat., č. 183 (*Bild N° 92 heil. familie*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 208 (*Bild N° 92 Heilige Familie*); Příloha I (Myslibořice), č. 221

Literatura: Novotná 1995, s. 116, č. kat. 168 (neznámý autor)

14. Benvenuto Tisi, zv. Garofalo (1481–1559) – kopie, *Sv. rodina se sv. Janem Křtitelem a sv. Alžbětou* [obr. 4]

plátno, 90,5 × 100cm; na napínacím rámu nahoře uprostřed černě č. 98, vpravo zbytek pečeti, vlevo dole papírový štítek: *Obrazárna Zemského musea / v Brně / A 95I*, vzadu na ozdobném rámu vlevo dole zbytek pečeti vévody de Castries a nápis tužkou *Erkauft 22/4 [1]839* a černě č. 98

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 95I, dar Otakara Vaňury (1893–1962)

Prameny: Inventář Myslibořice, nedat., č. 454 (*Bild N° 335 Madonna mit Christus*); Inventáře Myslibořice 1886–1891, č. 131 (*Bild N° 335 Madonna mit Christus*); Příloha I (Myslibořice), č. 236

Literatura: ?Wolny 1846, s. 245 („Benev. Garofalo“); Novotná 1995, s. 120, č. kat. 195 (benátský malíř)

15. Alexander Roslin (1718–1793) – dílenská kopie, *Podobizna ruské carevny Kateřiny II.* [obr. 9]

plátno, 83 × 67cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 76, dříve Obrazárna Moravského zemského muzea – 1842 dar Huberta Ludwiga hraběte de la Fontaine und d’Harnoncourt-Unverzagt (jako Johann Baptist Lampi st.)

Literatura: Wolny 1846, s. 246 („Lampi /Vater“); Kořistka 1896, s. 156–157; Jaroslav Kačer, *Rakouské malířství 19. století ze sbírek Moravské galerie v Brně*, kat. výst., Brno 1976, s. 83, č. kat. 74 (zde uvedena starší literatura); Jaroslav Kačer, *Evropské malířství devatenáctého století ze sbírek Moravské galerie v Brně*, kat. výst., Brno 1995, s. 117, č. kat. 151 (zde starší literatura); Kateřina Svobodová, *Rakouské malířství 19. století v moravských sbírkách*, kat. výst., Brno 2001, s. 162, č. kat. 389; Kateřina Svobodová, *Fond umění 19. století Moravské galerie v Brně a jeho formování prostřednictvím soukromých sbírek*, *Bulletin Moravské galerie v Brně* 61, 2005, s. 51 (vždy jako Johann Baptist Lampi starší)

16. Philipp Ferdinand de Hamilton (asi 1664–1750), *Studie ptáků I*

plátno, 26,5 × 31,5cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 77, 1842 dar Huberta

Ludwiga hraběte de la Fontaine und d’Harnoncourt-Unverzagt

Literatura: ?Wolny 1846, s. 246 („Ferd. u. Karl Wilh. Hamilton“); Kořistka 1896, s. 156; Trapp 1899, s. 50, č. kat. 145

17. Philipp Ferdinand de Hamilton (asi 1664–1750), *Studie ptáků II*

plátno, 26,5 × 31,5cm

Moravská galerie v Brně, inv. č. A 78, 1842 dar Huberta Ludwiga hraběte de la Fontaine und d’Harnoncourt-Unverzagt

Literatura: ?Wolny 1846, s. 246 („Ferd. u. Karl Wilh. Hamilton“); Kořistka 1896, s. 156; Průvodce 1899, s. 50, č. kat. 146

Literatura citovaná zkráceně v poznámkách a v příloze II:

Aukční kat. Antiqua 1921 – Aukční kat. *Antiqua, umělecká aukční síň v Praze, společnost s r. o. II. Aukce. Malby starých mistrů ze zámeckých galerií v Hrotovicích a Myslibořicích na Moravě, z majetku kdysi hraběte Huberta D’Harnoncourt. Práce uměleckého průmyslu a. j. ze soukromého majetku. Aukce 23. II. a I. 12. 1921*, Praha 1921.

Helfert 1924 – Jaroslav Helfert, *Průvodce po sbírkách Moravského zemského muzea v Brně*, Brno 1924.

Kořistka 1896 – Emil Kořistka, *Aus der Gemälde-Galerie des Franzens-Museums, Museum Francenseum Annales 1895*, 1896, s. 153–160.

Markalous 1989 – Bohumil Markalous, *Estetika praktického života*, Praha 1989.

Novotná 1995 – Jarmila Novotná, *Sbírka Otakara Vaňury v Moravské galerii. Umělecké řemeslo a užité umění 16.–19. stol. výběr z volného umění*, kat. výst., Brno 1995.

Slaviček 1998 – Lubomír Slaviček, Vincenc Kramář a Brno. Z korespondence brněnských historiků umění s Vincencem Kramářem, *54. Bulletin Moravské galerie v Brně* 1998, s. 241–256.

Průvodce 1899 – *Průvodce obrazárnou Františkova muzea*, Brno 1899.

Wolny 1846 – Gregor Wolny, *Die Markgrafschaft Mähren. Topographisch, statistisch und historisch geschildert III*, Brünn 1846.

Původ snímků – Photographic credits: 1–9, 11: Moravská galerie v Brně – Kamil Till; 10: Národní galerie v Praze

Poznámky

¹ Aukční kat. *Antiqua 1921*, srov. též strojopis (9 s.) s rukopisnými poznámkami Eugena Dostála uložený v archivu Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Brně, akta zámek Myslibořice. K aukční síni *Antiqua* viz Robert Mečkovský, *Umělecké aukce v Praze v období první republiky*, disertační práce, Masarykova univerzita v Brně 2014, s. 90–93, 276, příloha 1, č. 18.

² *Lidové noviny* XXIX, 1921, č. 334, 7. 7., s. 9.

³ Bohumil Markalous, *Výstava obrazů ze zámku hrotovského a myslibořického, Lidové noviny* XXIX, 1921, č. 342, 11. 7., s. 9. – bm [Bohumil Markalous], *K dražbě obrazů z Moravy*, ibidem, č. 610, 6. 12., s. 7. Přetištěno in: Markalous 1989, s. 451–452; 465–466.

⁴ Ernst Hawlik, *Zur Geschichte der Baukunst, der bildenden und zeichnenden Künste im Markgrathume Mähren*, Brünn 1838, s. 66. – Idem, *Zusätze und Verbesserungen zur Geschichte der bildenden und zeichnenden Künste im Markgrathume Mähren*, Brünn 1841, s. 12. – Beda Dudík, *Kunstschätze aus Gebiete*

- der Malerei in Mähren, *Österreichische Blätter für Literatur und Kunst* 1844, s. 595. – Wolny 1846, s. 245–246. – Christian d'Elvert, Die Bibliotheken und andern wissenschaftliche, Kunst- und Alterthums-Sammlungen in Mähren und österreichischen Schlesien, *Schriften der historisch-statistischen Sektion der k. k. mährisch-schlesischen Gesellschaft zur Beförderung des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde* III, 1852, s. 129. – Jitka Sedlářová, Historie uměleckého sběratelství na Moravě, *Opus musicum* 31, 1999, č. 4, s. 77. – Lubomír Slaviček, „Sobě, umění, přátelům“. *Kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650–1939*, Brno 2007, s. 196.
- ⁵ O výstavě srov. Ernst Hawlik, Berichte für Kunstfreunde, Mähren betreffend, *Moravia. Eine Blatt zur Unterhaltung, zur Kunde des Vaterlandes, des gesellschaftlichen und industriellen Fortschrittes* (dále jen *Moravia*) 1838, No. 64, 8. 10., s. 256.
- ⁶ Srov. Nachricht, *Moravia* 1841, No. 48, 17. 6., s. 192. D'Harnoncourtova galerie byla návštěvníkům přístupna každý čtvrtek v domě na ulici Česká; srov. Cecilie Hálová-Jahodová, *Brno. Stavební a historický vývoj města*, Praha 1947, s. 286.
- ⁷ Srov. Vermischte Nachrichten, *Mährisch-Ständische Brünnner Zeitung* 1839, No. 31, 31. 1., s. 129–130
- ⁸ Srov. Weltchronik, *Der Adler*, 1839, Nr. 146, 20. 6., s. 1.
- ⁹ *Schematismus des Markgrathums Mähren und Herzogthums Schlesien für das Jahr 1839*, Brünn 1839, s. 217. Srov. též R. [Ernst Rincoloni], Kunstwerke: Oelgemälde, Kupferstiche, Skulpturen in Brünn, *Moravia* 1839, No. 181, 21. 11., s. 724. – Cecilie Hálová-Jahodová (pozn. 6), s. 286.
- ¹⁰ Gregor Wolny, *Die Markgrafschaft Mähren. Topographisch, statistisch und historisch geschildert* VI, Brünn 1846, s. 746.
- ¹¹ Srov. Kleine Zeitung, Kunst, *Moravia* 1841, No. 25, 29. 3., s. 99. – Dr. K. [Dominik Kinský], Die gräflich Harnoncour'sche Gemälde-Ausstellung zu Brünn, *Moravia* 1841, No. 49, 21. 6., s. 1, 194; No. 54, 8. 7., s. 1, 198–200; No. 55, 12. 7., s. 1, 214, 218; No. 56, 15. 7., s. 1, 222.
- ¹² Kinský (pozn. 11), No. 56, 15. 7., s. 222. Srov. též Theodor von Frimmel, *Lexikon der Wiener Gemäldesammlungen* II, München 1914, s. 125.
- ¹³ Nachricht, *Moravia* 1841, No. 48, 17. 6., s. 192.
- ¹⁴ Srov. Kleine Zeitung, *Moravia* 1841, No. 49, 21. 6., s. 196. – E. H...k [Ernst Hawlik], Jakob Mettenleiter, *Moravia* 1841, No. 76, 26. 9., s. 306 („Birong, geschickter Künstler, Custos an der Gemäldesammlung des Herrn Grafen Harnancour zu Brünn“).
- ¹⁵ Srov. *Moravia* 1846, No. 7, 15. 1., s. 28: „Die Sonntagsblätter melden: Freiherr Georg von Sina hat die Herrschaft Hrottowitz von Grafen Harnancour für 500,000 fl. C. M. und 50 oo Stück Dukaten Schlüsselgeld ... gekauft.“
- ¹⁶ D'Elvert (pozn. 4), s. 129.
- ¹⁷ Wolny 1846, s. 381.
- ¹⁸ Carl Hein, Briefe aus Wien (Kunstaussstellung), *Moravia* 1846, No. 68, 6. 6., s. 271: „Mit trauerndem Herzen benachrichtige ich Sie von dem Tode des Grafen Hubert d'Harnancour; noch im kräftigen Mannesalter starb er am 28. Mai in Folge einer gastrischen Krankheit und nach 14tägigen Leiden. Sein Tod wird in Brünn Manchen schmerzlich betroffen haben, und allgemeine Theilnahme finden; er hat dort bekanntlich eine Bildergalerie gegründet, und die Benützung mit vieler Liberalität Jedem gestattet; gar manches Talent hat dadurch Anregung gefunden, und viele junge Künstler verdanken ihm namhafte Unterstützung. – Die Malerei hat in ihm einen der edelsten Beschützer verloren.“
- ¹⁹ Carl Hein, Briefe aus Wien (Kunstaussstellung), *Moravia* 1846, No. 81, 7. 7., s. 322: „Dieser Tage wird die Bildergalerie des verstorbenen Grafen Harnancour öffentlich versteigert werden. Neuere und ältere Meister von bedeutenden Namen, welche diese Sammlung zieren, werden vielen Liebhaber anziehen.“
- ²⁰ Obrazy s proveniencí Harnoncourt („d'Arnoncourt“) byly zaznamenány např. na aukci videňské sbírky Tobiasi Biehlera (1810–1890), která se uskutečnila 5. března 1859 v Paříži, Hotel Drouot; srov. Theodor von Frimmel, *Lexikon der Wiener Gemäldesammlungen* I, München 1913, s. 109. Další obraz, který nepřešel do sbírky Sinů, byl zaznamenán později na aukci Dr. Fischer Kunstauktionen, Heilbronn, 8. 11. 2006, lot 1040: Italienische Schule 17./18. Jh, *Jesus und die Sünderin*, olej, plátno, 45 × 33,5cm, s rukopisným štítkem na napínacím rámu.
- ²¹ František Dvorský, in: *Vlastivěda moravská. Hrotovský okres*, Brno 1916, s. 31.
- ²² Markalous 1989, s. 465. – P. Václav J. Pokorný, *Kláster Rajhrad. Jeho dějiny a památnosti*, Brno 1925, s. 40. Jen pro zajímavost uvedme, že v roce 1865 se v rajhradském klášteře nacházelo 154 mědirytin a 462 olejomalb, které visely nejen ve vlastní obrazové galerii, ale také v refektáři, pokojích a na chodbě prelatury, kam jich bylo umístěno 79. Viz Moravský zemský archiv v Brně (dále jen MZA Brno), fond E 6, kart. 18, inv. č. 798, sign. Ac33. Citováno podle Lucie Heilandové, *Grafická sbírka rajhradského kláštera a umělecký mecenát rajhradských benediktinů*, Brno 2015, s. 55.
- ²³ *Wiener Landwirtschaftliche Zeitung* 1882, Nr. 60, 29. 7., s. 483. – *Znaimer Wochenblatt* 1882, Nr. 31, 29. 7., s. 5.
- ²⁴ [Heslo] Dreher, in: Frimmel (pozn. 20), s. 292 (*Odpočinek v lese*, olej, dřevo, 58 × 45cm, dnes neznámo kde). Srov. Rupert Feuchtmüller, *Ferdinand Georg Waldmüller, 1793–1865. Leben, Schriften, Werke*, Wien 1996, s. 487, č. kat. 697.
- ²⁵ *Prager Tagblatt* 46, 1921, Nr. 80, 7. 4., s. 8. – *Volksfreund* 1921, Nr. 30, 23. 7., s. 2.
- ²⁶ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 36.
- ²⁷ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 70.
- ²⁸ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 19.
- ²⁹ Slaviček 1998, s. 248.
- ³⁰ Prokop Toman, *Nový slovník československých výtvarných umělců*, II, Praha 1950, s. 38.
- ³¹ Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, archiv (akta zámek Myslibořice).
- ³² Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 60.
- ³³ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 78.
- ³⁴ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 125.
- ³⁵ Jarolím Filip (1874–1932), ředitel pozemkového oddělení Moravské agrární a průmyslové banky v Brně; viz *Výroční zpráva Moravské agrární a průmyslové banky za čtrnáctý rok činnosti od 1. ledna do 31. prosince 1921*, MZA Brno, fond H 1074, kart. 12. Z brněnských adresářů z let 1920, 1921, 1922 a 1923, tak i z protokolu o sčítání lidu v Brně v roce 1921 vyplývá, že bydlel na adrese Veveří 56/158.
- ³⁶ Ředitel Moravské agrární a průmyslové banky v Brně František Aschenbrenner (1874–1943) získal letohrádek (Lovčí zámeček) postavený v roce 1882 velkopřímýslníkem Richardem baronem Drasche von Wartinberg (1850–1923), majitelem pardubického panství včetně zámku v Pardubicích a zříceniny hradu Kunětická hora, v rámci pozemkové reformy v říjnu 1922. Baron Drasche na Aschenbrennera a jeho choť kromě Lovčího zámečku přepsal i pozemky, okolní lesy a další nemovitosti. František Aschenbrenner se na počátku roku 1919 mj. podílel na měnové reformě JUDr. Aloise Rašína (1867–1923), jenž byl i autorem textu výchozího zákona o zřízení samostatného státu československého ze dne 28. října 1918. Srov. Karel Leopold, *Vzpomínky z prvých dob ministerstva financí*, Praha 1928, s. 50. Aschenbrennerovi letohrádek prodali v roce 1938.
- ³⁷ Viz pozn. 31.
- ³⁸ MZA Brno, fond F 259, kniha 21.
- ³⁹ MZA Brno, fond F 259, kniha 20.
- ⁴⁰ Strojopisný seznam obrazů zámeckých galerií v Hrotovicích a Myslibořicích s nespornými poznámkami Eugena Dostála, uloženy in: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně, archiv (akta zámek Myslibořice), obsahuje 18 stran,
- ⁴¹ Osoba, která tento seznam přepisovala na stroji, tyto zkratky v mnoha případech špatně přečetla a posléze přepsala jako „Dr. Horn“!
- ⁴² Srov. např. Kořistka 1896, s. 156–157. – Eugen Dostál, *Obrazárna Skutezkého v Řečkovicích, Lidové noviny XXXI*, 1923, 24. 6., s. 2.
- ⁴³ Dvorský (pozn. 21), s. 31, 181.
- ⁴⁴ *Ibidem*.
- ⁴⁵ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 170.
- ⁴⁶ Srov. Příloha I (Myslibořice), č. 44.
- ⁴⁷ Slaviček 1998, s. 248.
- ⁴⁸ Za cenné rady, připomínky a addenda jsem s díky zavázán prof. PhDr. Lubomíru Slavičkovi, CSc.
- ⁴⁹ Viz pozn. 40. Seznam přepsán *in extenso* s drobnými úpravami. Doplnky autora jsou uvedeny v hranatých závorkách.
- ⁵⁰ Moravská galerie v Brně, inv. č. A 1321; srov. Příloha II, č. 1.
- ⁵¹ Markalous 1989, s. 451. – Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921.
- ⁵² Aukční kat. Antiqua 1921, I, č. 20: *Moroni Giov. Batt., Podobizna dámy*

- v brokátu, olej, plátno, 124:101.
- 53 Aukční kat. Antiqua 1921, I, č. 69: *Mégan G. E., /nizozemský malíř XVII. stol., jenž 1660 působil ve Vídni/, Krajina se stafáží, olej, plátno [bez udání rozměrů].*
- 54 ?Aukční kat. Antiqua 1921, č. 19: italský malíř kol r. 1700, *Cizoložnice před Kristem, olej, plátno, 117:120.*
- 55 Moravská galerie v Brně, inv. č. A 919; srov. Příloha II, č. 2.
- 56 ?Moravská galerie v Brně, inv. č. A 959; srov. Příloha II, č. 3.
- 57 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 66: *Lembke Jan Philipp /nar. 1631 v Norimberku, zem. 1713 jako dvorní malíř ve Stockholmu. V obrazárně pražské jest od něho obraz bitvy obléhání města, olej, plátno, 59:97.*
- 58 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 67: *Lembke Jan Philipp /nar. 1631 v Norimberku, zem. 1713 ve Stockholmu/, Jízdecká bitva. Protějšek k č. 66.*
- 59 Markalous 1989, s. 452 (48 *Výjev před hospodou*). – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 61: *Goyen, Jan van, nar. 1596 v Lejdě, zem. 1656 v Haagu/, Scéna před hospodou, olej, dub, 44:60.*
- 60 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 88: *středoevropský malíř poč. XVIII. stol. Podobizna vojevůdce, olej, plátno, 61:50.*
- 61 Markalous 1989, s. 451 (82 a 83 *Svatý Pavel v Campagni a Sv. Petr ve sloupořadí*).
- 62 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 26: *Varotari Alessandro /nar. 1590 v Padově, zem. 1650 v Benátkách/, Allegorická scéna /dva muži/, olej, plátno, 121:95.*
- 63 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 89: *středoevropský malíř XVIII. století, Královna ze Sáby, olej, plátno, 94:188.*
- 64 Moravská galerie v Brně, inv. č. A 950; srov. Příloha II, č. 4.
- 65 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 62: *Graff Hans /nar. 1637 v Norimberce, zem. 1701 tamtéž/, Trh v italském městě, olej, plátno, 45:59.*
- 66 Markalous 1989, s. 451 (39 *Rybářská scéna*).
- 67 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 86: *středoevropský malíř konce XVII. stol., Podobizna starší dámy, olej, plátno, 66:56.*
- 68 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 78: *nizozemský malíř XVII. stol., Podobizna staršího muže s límcem krajkovým. Na prsou zlatý řetěz. Olej, plátno, rentoilováno, 60:45. Na levém rameni značeno: P. Rubens Pinx.*
- 69 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 79: *nizozemský malíř XVII. stol., Podobizna muže s pohárkem vína, olej, dřevo ořechové, 67:53.*
- 70 Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Markalous 1989, s. 451 (41 *Bažina s vodním ptactvem*).
- 71 Markalous 1989, s. 451. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 57: *Camphuysen Govert /nar. 1623 v Gorkum, zem. 1672 v Amsterdamě/, Interieur kuchyně, olej, dřevo borové, znač. G. Camphuysen, 40:58.*
- 72 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 90: *středoevropský malíř XVIII. stol., Zátíší. Koroptev a pistol, olej, plátno, 55:42.*
- 73 Markalous 1989, s. 452 (107 *Alegorie na počest Karla VI.*). – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 94: *Verkolje Nic /nar. v Delftu, zem. 1746 v Amsterdamě/, Alegorie na vládu Karla VI., olej, plátno, 90:125. Značeno vlevo dole, s letop. 1698.*
- 74 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 81: *podle W. Portera, Lodi v přístavu, stará kopie, olej, plátno, 79:100.*
- 75 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 73: *německý malíř XVIII. stol. Zátíší. Mrtvá zvěř, olej, plátno, 82:65.*
- 76 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 63: *Hamilton Philipp Ferd. /nar. 1664 v Bruselu, zem. 1750 ve Vídni/, Drop v běhu, olej, plátno, 140:122. Značeno vpravo dole P. F. de H.*
- 77 Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921).
- 78 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 71: *německý malíř XVIII. stol., Zátíší. Na stole krytém brokátem náčíní a hudební nástroje, olej, plátno, 66:87.*
- 79 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 70: *německý malíř XVIII. stol., Zátíší. Ovoce a ptáci, olej, plátno, 57:42.*
- 80 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 25: *Turchi Alessandro /Veronese/ /nar. 1590 v Padově, zem. 1648 v Římě/, Judita s hlavou Holofernovou, olej, břidlicová deska, 56:45. – Markalous 1989, s. 466 (práce holandského romanisty kolem roku 1700 [sic]).*
- 81 Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 80: *Oudendijk Evert /holandský malíř XVII. stol., 1640 přijat do cechu v Haarlemu/, Vyjížďka na lov, olej, plátno, 90:108.*
- 82 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 75: *německý malíř XVIII. stol., Krajina s řekou a mostem, olej, plátno, 78:95.*
- 83 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 60: *Goyen, Jan van, /nar. 1596 v Lejdě, zem. 1656 v Haagu/, Holandská krajina s vysokou oblohou, olej, dub, 78:105.*
- 84 Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Markalous 1989, s. 451, 466. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 28: *Savery Roeland /nar. 1576 v Courtrai, zem. 1639 v Utrechtu. Dvorní malíř císaře Rudolfa II. v Praze/, Zvířata v ráji, olej, dub, 35:60. Rukopisná poznámka Eugena Dostála uvádí, že obraz zakoupil za 6 000Kč dr. Kučera, tj. JUDr. Josef Maria Kučera.*
- 85 Moravská galerie v Brně, inv. č. A 1584; srov. Příloha II, č. 5.
- 86 Markalous 1989, s. 451.
- 87 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 87: *středoevropský malíř 2. pol. XVII. stol., Podobizna dámy se závoji, olej, plátno, 45:39.*
- 88 Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Markalous 1989, s. 451. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 95: *Willaerts Abraham /nar. v Utrechtu, zem. 1669 tamtéž/, Hostina bohů, olej, plátno, 76:188 [sic].*
- 89 Moravská galerie v Brně, inv. č. A 374 a–c; srov. Příloha II, č. 6.
- 90 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 82: *De las Roélas, Juan /Pablo/ /nar. 1559 v Seville, zem. 1625 v Olivarezu. Hlavní mistr školy Sevillské/, Loutnísta, olej, plátno, 55:46.*
- 91 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 5: *benátský mistr poč. XVII. stol., Maria Magdalena, olej, plátno, 101:83. Rukopisná poznámka Eugena Dostála uvádí, že obraz zakoupil za 5000Kč dr. Kučera, tj. JUDr. Josef Maria Kučera.*
- 92 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 85: *středoevropský malíř XVII. stol., Podobizna muže s nápisem: „Vanitas vanitatum, omnia vanitas 1655“, olej, plátno, 65:50 [sic].*
- 93 Soukromá sbírka; srov. Příloha II, č. 7.
- 94 Markalous 1989, s. 451 (13 *Krajina s mostem a hradem*).
- 95 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 91: *středoevropský malíř XVIII. stol., Pes a rys, olej, plátno, 75:77. Značeno vlevo: Paul Hemisch /?/ 1761.*
- 96 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 59: *Van Dyckův způsob XVII. stol., Podobizna muže v krajkovém límci, olej, plátno, okraje zmenšeny, 50:44.*
- 97 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 93: *středoevropský malíř /způsob Fügerův/, kol r. 1800, Hagar na poušti, olej, plátno, 54:30 [sic].*
- 98 Slaviček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 27: *Leux Fr. /Luycx/ /nar. 1604 v Antverpách, zem. 1652 v Praze. Dvorní malíř císaře Rudolfa II. v Praze/, Podobizna šlechtice s řádem zl. rouna, olej, dub, prkno prasklé, 42:30.*
- 99 Markalous 1989, s. 451. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 68: *Van der Meer, Jan de Jonghe /nar. 1656 v Haarlemu, zem. 1705 tamtéž/, Dobytek v Campagni, olej, plátno, 70:92. Značeno a vročeno 1676.*
- 100 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 76: *německý malíř kol r. 1800, Kain a Abel, olej, plátno, 76:64.*
- 101 Markalous 1989, s. 451. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 65: *jihoněmecký malíř poč. XVI. stol., Křížová cesta s Veronikou, malba na dubu, 75:95.*
- 102 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 55: *Monogramista B. P. f. pol. XVIII. stol., Žebřák se psem, olej, plátno, 95:64. Znač. B. P. f.*
- 103 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 22: *podle Romana Giulia, Jízdecká bitva římská, olej, plátno, 98:131.*
- 104 Markalous 1989, s. 451 (106 *Psyché trestá Amora*).
- 105 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 2: *Balestra Antonio /nar. 1660 ve Veroně, zem. 1740 tamže/, Sv. Magdalena, olej, plátno, 97:80.*
- 106 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 13: *italský mistr XVII. stol., Danae a zlatý déšť, olej, plátno, 101:133.*
- 107 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 84: *středoevropský malíř XVII. stol., Mythologická scéna. Bohyně věnčí jinocha, olej, plátno, 148:141.*
- 108 Moravská galerie v Brně, inv. č. A 2419; srov. Příloha II, č. 8.
- 109 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 21: *Romano Giulio /připsáno/ /nar. 1492 v Římě, zem. 1546 v Mantově/, Sv. Jan v extasi. Poprsí, olej, dřevo topolové, 52:39. Rukopisná poznámka Eugena Dostála uvádí, že obraz zakoupil za 1450Kč dr. Kučera, tj. JUDr. Josef Maria Kučera.*
- 110 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 56: *Beeck David /holandský malíř podobizen, nar. poč. XVII. stol. v Delftu, zem. 1656 v Haagu/, Podobizna dámy, olej, dub, 47:38.*
- 111 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 7: *Bordone Paris /nar. 1500 v Trevisu, zem. 1570 v Benátkách/, Venuše a Mars, olej, plátno, 135:149.*
- 112 Aukční kat. Antiqua 1921, č. 9: *Carracci Lodovico /nar. 1555 v Bologni, zem. 1619 tamže/, Sv. František z Assisi, olej, plátno, 92:72.*

- ¹¹³ Markalous 1989, s. 451.
- ¹¹⁴ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 11: *Furini Francesco /nar. mezi 1600–1604 ve Florencii, zem. 1646 tamže/, Kleopatra s hadem, olej, plátno, 114:155.*
- ¹¹⁵ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 17: *italský mistr poč. XVII. stol., Sv. Kateřina /podle gotického primitiva?/, olej, plátno, [bez udání rozměrů].*
- ¹¹⁶ Slavíček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 14: *italský mistr XVII. stol., Podobizna pána s nápisem: Joannes Franciscus de Olivis Patricius Genovesis, olej, plátno, 68:55.*
- ¹¹⁷ Moravská galerie v Brně, inv. č. A 375; srov. Příloha II, č. 9.
- ¹¹⁸ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 15: *italský mistr XVII. stol., Maria Magdalena, olej, plátno, 96:82.* Rukopisná poznámka Eugena Dostála uvádí, že obraz zakoupil Pokorný (cena nečitelná).
- ¹¹⁹ Slavíček 1998, s. 248, příloha III/6 – Eugen Dostál Vincenci Kramářovi, 16. 7. 1921. – Markalous 1989, s. 452 (*89 Vnitřek gotického chrámu od Kohla*). – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 29: *Kohl Ludvík /nar. 1746 v Praze, zem. 1821 tamže/, Interieur gotického chrámu, olej, ořechové prkno, 58:44.*
- ¹²⁰ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 10: *Dizziano Gasparo /nar. 1689 v Beluno, zem. 1767 v Benátkách/, Bičování Krista, olej, plátno, 113:156.* – Markalous 1989, s. 465.
- ¹²¹ Národní galerie v Praze, inv. č. O 14423; srov. Příloha II, č. 10.
- ¹²² Markalous 1989, s. 452 (*20 Podobizna dámy s notami*). – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 77: *německý malíř poč. XIX. stol., Alegorie hudby. Ženská postava s notami a hudebními nástroji, olej, plátno, 87:74.*
- ¹²³ Srov. Příloha II, č. 11.
- ¹²⁴ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 58: *Dou Gerrit /1613 v Lejdě, zem. 1675 tamtéž. Žák Rembrandtův/, Podobizna staré paní, olej, plátno, [bez udání rozměrů].*
- ¹²⁵ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 18: *italský mistr konec XVII. stol., Salome nesoucí hlavu sv. Jana, olej, plátno, 70:60.*
- ¹²⁶ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 92: *středoevropský malíř XVIII. stol., Zátíší s lebkou a hudebními nástroji, olej, plátno, 94:109.* Značeno vpravo dole nezřetelně: „De H...“ /Bylo připisováno Richardu Hintzovi/.
- ¹²⁷ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 3: *(Bassano /některý člen rodiny/, XVII. stol., Snímání z kříže, olej, plátno, 105:87.*
- ¹²⁸ Markalous 1989, s. 451. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 23: *Sirani Elisabetha /nar. 1638 v Bologni, zem. 1665/, Alegorická postava malířství, olej, plátno, 196[sic]:94.*
- ¹²⁹ Srov. Příloha II, č. 12.
- ¹³⁰ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 4: *benátský mistr XVI. stol., Zasnoubení sv. Kateřiny, olej, dřevo borové, 42:50.*
- ¹³¹ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 16: *italský mistr XVII. stol., Judita s hlavou Holofernovou, olej, plátno, 117:100.* – Markalous 1989, s. 466.
- ¹³² Aukční kat. Antiqua 1921, č. 1: *Albani Francesco /nar. 1576 v Bologni, zem. 1660 tamže/, Venuše a Adonis /?/, olej, plátno, 171:120.*
- ¹³³ Moravská galerie v Brně, inv. č. A 914; srov. Příloha II, č. 13.
- ¹³⁴ Markalous 1989, s. 451. – Aukční kat. Antiqua 1921, č. 24: *Sirani Elisabetha /nar. 1638 v Bologni, zem. 1665/, Alegorická postava sochařství, olej, plátno, 196[sic]:94.*
- ¹³⁵ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 8: *Camassei Andrea /nar. 1620 v Bevagna u Splitu, zem. 1648 v Římě/, Mateřství /Charitas/, olej, plátno, 127:99.*
- ¹³⁶ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 6: *boloňská škola XVII. stol., Charitas, olej, plátno, 158:184.*
- ¹³⁷ Aukční kat. Antiqua 1921, č. 83: *podle Rembrandta, Zpívající hoch, stará kopie, olej, plátno, 63:51.* – Markalous 1989, s. 467.
- ¹³⁸ Moravská galerie v Brně, inv. č. A 951; srov. Příloha II, č. 14.
- ¹³⁹ Markalous 1989, s. 451 (*75 Vodopád od Schödelbergera*).
- ¹⁴⁰ Srov. např. Marco Palmezzano, *Křtův Kristus nesoucí kříž*, dřevo, 54,5 × 43cm, Řím, Pinacoteca Vaticana, inv. č. 40271; *detto*, dřevo, 55,3 × 42,5cm, Národní galerie v Praze, inv. č. O 815, získáno 1900.

SUMMARY

‘The most beautiful of its kind in Moravia’ The Collection of Paintings of Count Hubert Ludwig d’Harnoncourt – the Foundation of the Picture Gallery of the Dreher Family in the Chateaux in Hrotovice and Myslibořice

Zdeněk Kazlepka

The cornerstone of picture gallery that had belonged to the Dreher family, an industrialist family in Schwechat, and was sold in 1921 to the Moravian Agrarian and Industrial Bank in Brno, was the famous collection of Count Hubert Ludwig de la Fontaine et d’Harnoncourt-Unverzagt (1789–1846), at one time the owner of the Hrotovice estate, and the collection of Count Josef Taaffe (1796–1846), who held the manor estate in Myslibořice. Renowned and celebrated in Moravia at that time, the picture gallery originated roughly in the middle of the 19th century. It is mentioned in the writings of Moravian historians Ernst Hawlik (1776–1848), Christian d’Elvert (1803–1896), and Gregor Wolny (1793–1871), who noted that Count Harnoncourt owned four hundred and seventy two painted works by Italian, German, Netherlandish, Dutch, Flemish, French, Austrian, and Spanish artists.

Harnoncourt’s collection of old masters, kept in the chateau in Hrotovice, is mentioned in connection with the Count’s strong

interest in contemporary German, Austrian, Swedish, Danish, and other painting, examples of which found a temporary home in the count’s residence in Brno. Following an exhibition of paintings that was organised by the Brno Kunstverein at Kaiser-Franz-Museum in 1838, the Count decided in the years after to allow access to his collection, first in his apartment at No. 89 Grosse Neugasse Street (now Lidická), and later in Leichenhoffgasse Street (now Kounicova). After Harnoncourt’s death, a considerable number of the paintings were sold at auction, while the rest were bought together with the Hrotovice estate by the baronial Sina family. In 1847 administration of the Hrotovice estate was merged with the Myslibořice estate, which the Sina family had owned since 1836. Logically, the two picture galleries were also merged at that time. However, there is no information on how the Sina family felt about the paintings. In 1882 the estates and chateaux of both Hrotovice and Myslibořice were bought by the Dreher family, whose property it remained until 1921. This study is an attempt not just to reconstruct the collections of the Dreher family but also to identify several paintings that had previously been in Harnoncourt’s collection and today can be found in public or private collections. Surviving inventories of the furnishings in the Hrotovice and Myslibořice estates date from 1886–1891, when they were owned by the Dreher family. However, these lists provide us with little concrete information about the paintings, as they refer only to the iconography and genres of the paintings, and in rare cases they also mention the artist’s name. The most important source of us is a list of paintings from both chateau galleries that was probably drawn up just before they were sold off in 1921. A transcription ‘in extenso’ of the list is in the appendix to this study.

Figures: 1 – North German painter (Westphalia?) circa 1480–1490, **The Engagement of Virgin Mary, the Birth of Christ, the Wedding in Cana of Galilee**. Brno, Moravská galerie (Moravian Gallery); *2* – The monogramist HG, **The Last Judgement and the donors in the painting**, 1568. Brno, Moravská galerie; *3* – A painter from Venice from the second half of the 16th century, **The Holy Family with St John the Baptist and St Roch**. Brno, Moravská galerie; *4* – Benvenuto Tisi, called Garofalo (1481–1559) – copy, **The Holy Family with John the Baptist and St Elizabeth**. Brno, Moravská galerie; *5* – Luca Giordano (1634–1705) – workshop copy, **The Deposition of St Andrew from the Cross**. Brno, Moravská galerie; *6* – Carlo Maratti (1625–1713) – copy, **Adoration of the Magi**. Brno, Moravská galerie; *7* – Carlo Cignani (1628–1719) – workshop copy, **The Child Jupiter Nursed by Amalthea**. Brno, Moravská galerie; *8* – Paul Troger (1698–1762) – attributed, **A Portrait of Sculptor Matthäus Donner (?)**. Private collection; *9* – Alexander Roslin (1718–1793) – workshop copy, **A Portrait of the Russian Tsarina Catherine II**. Brno, Moravská galerie v Brně; *10* – Lombardy painter from the 17th century, **The Virgin Mary with Child, St Paul, and John the Evangelist**. Prague, Národní galerie (National Gallery); *11* – **Plate (right) naming Count d’Harnoncourt as the owner of the painting** (on the rear side of a blind frame).